

nương nhau mà thương

*ngô minh trí
modern jazz
nhạc việt*

Contents

Lời Nói Đầu	1
Forewords – The Music	3
Dẫn Nhập – Nhận Xét Về Lời Nhạc NMT	3
Về Những Ca Khúc Tôi Đã Viết.....	10
Audio Recordings.	35
Song Book.....	37

Lời Nói Đầu

Tôi bắt đầu cuộc hành trình đi vào sáng tác rất muộn màng, có thể nói là rất muộn so với tất cả các văn nghệ sĩ sáng tác trong các lĩnh vực thi ca văn thơ hội họa, và đặc biệt là âm nhạc. Có ai bước vào sáng tác khi đã ngoài 40? Đặt chân lên Hoa Kỳ đầu năm 1981, thì một năm sau đó tôi viết ca khúc *Vương Ván*. Nhưng viết xong rồi thôi, tôi không nghĩ đến việc sẽ đi vào sáng tác như một cái *ngiệp*. Đến năm 1996, tôi lại viết một ca khúc khác: *Lời Ru Quê Hương* (*), nhưng cũng như trường hợp *Vương Ván*, viết xong là xong.

Phải đợi sang đến 1997, *Này Em Có Nhớ* (**) và *Đêm Tango*, tôi mới thật sự đi vào sáng tác (sau này gọi là *Đêm Tango số 1* vì tôi viết thêm hai bài *Đêm Tango* nữa vào năm 2020, *Đêm Tango 2* và *3* bài này liên hệ bài kia). Rồi sau đó là một loạt bốn bài *Hạnh Phúc*, *Buồn C Major*, *Cõi Ta* và *Tiếng Ca Dân Hiến* viết cùng năm 1998. Từ đó tôi vẫn viết khá đều tay tuy số lượng ca khúc cho ra đời mỗi năm hết sức khiêm nhường, chỉ từ 1 đến 3 bài là nhiều. Có năm tôi không viết bài nào, ví dụ như 1999, 2004, 2014 v.v...

Chỉ trừ trường hợp đặc biệt vào năm 2020, tôi viết tất cả là 10 ca khúc từ tháng Ba trải dài cho đến những ngày cuối năm, một con số kỷ lục. Số là từ tháng Ba vì lý do Hoa Kỳ vừa mới bước vào thời kỳ đầu tiên của cơn đại dịch toàn cầu *coronavirus*, văn phòng nơi tôi làm việc phải đóng cửa, tất cả nhân viên mang tài liệu giấy tờ về để làm việc ở nhà. Nằm nhà được ít tháng thì tôi quyết định nghỉ hưu luôn. Nghỉ hưu là tôi có toàn thời gian để sáng tác. Và quyết định thực hiện một tập nhạc, một loại hồi ký âm nhạc cho mình, trong đó tôi viết về nguyên nhân những ca khúc ra đời nhưng cũng là suy tư của tôi về những trải qua trong sáng tác và những suy tư về vấn đề âm nhạc nói chung, dĩ nhiên hoàn toàn có tính cách cá nhân.

Vì *Buồn C Major* là một ca khúc mang âm hưởng *jazz* đầu tay và là tên tựa CD nhạc đầu

tay của tôi, một đôi lời về *jazz* chắc cũng không mất mát gì. Đến thời điểm tôi sáng tác *Buồn C Major* vào năm 1998, *jazz* vẫn còn là một thể loại âm nhạc rất ít người VN biết đến. Thật vậy, từ lúc còn ở VN mãi cho đến khi rời khỏi đất nước vào cuối 1980, tôi không hề biết trên đời này có một thể loại âm nhạc gọi là *jazz*. Đặt chân lên Hoa Kỳ, tôi mới khám phá ra *jazz*, một thể loại âm nhạc rất lạ và rất hấp dẫn đối với tôi được trình bày qua những giọng hát như Nat King Cole, Frank Sinatra, Ella Fitzgerald, Louis Armstrong, Chet Baker (Chet chuyên trumpet nhưng cũng hát, hát không với kỹ thuật cầu kỳ nhưng hát với niềm đam mê âm nhạc) v.v... *Jazz* mở ra cho tôi một chân trời thật rộng lớn không biên giới, cấu trúc ca khúc, phong cách chơi nhạc khác xa nhạc phổ thông VN. Đây là một thể loại tôi nghĩ rất phù hợp với tính tình của mình: tự do, thoải mái, không thích bị luật lệ gò bó. Về sau khi sáng tác, những ca khúc dù mang âm hưởng *jazz* hay không, tôi cũng nghiêng về khuynh hướng tự do không gò bó như thế.

Tuy rất ưa chuộng thể loại nhạc *jazz* nhưng tôi lại không biết, không có cơ hội để tìm hiểu, mà cũng không được ai hướng dẫn thêm. Thuở đó đâu đã có *internet*, chỉ cần *google* là có hết mọi thứ? Tuy nhiên tôi có ghi danh học *jazz* được một năm. Một năm học *jazz* thật ra không đủ để thỏa mãn kiến thức, không đủ khả năng viết và trình diễn nhạc *jazz* như tôi vẫn tưởng tượng lúc đầu.

Bước vào sáng tác, tôi không hề nghĩ gì về *jazz* mà chỉ chú trọng đến sở trường của mình là nhạc cổ điển tây phương. Khi tôi viết *Buồn C Major*, hết sức vô tình tôi lại viết những *giai điệu* mang *âm hưởng nhạc jazz* trong ca khúc này. Viết xong, tôi mừng quá vì không ngờ mình có thể viết được một ca khúc *jazz* như đã *tưởng tượng* từ lâu. 11 năm sau, năm 2009, một nhạc sĩ *jazz* Hoa Kỳ, Greg Adams công nhận *nhạc của tôi mang một ít đặc tính jazz trong đó*. Xem như tôi đã đi đúng đường, dù vậy tôi vẫn

luôn tìm tòi tự học thêm. Và tuy đề cập đến *jazz* ở đây, nhạc cổ điển tây phương vẫn ảnh hưởng khá đậm nét trong nhạc của tôi qua những ca khúc *bán cổ điển* như *Hạnh Phúc*, *Nhớ Hồ Cầm*... Tiện đây nhắc lại, không biết ai là người đã nghĩ ra và vì sao gọi là *bán cổ điển*. Dường như có một tạp chí văn học nghệ thuật nào đó ở Hoa Kỳ, không nhớ tên, trước đây có một loạt những bài viết về từ *bán cổ điển* này. Rất tiếc bài viết đã quá lâu không tài nào nhớ nổi. Thôi thì tôi cũng đoán mò ý nghĩa *bán cổ điển* và dùng tạm vậy. *Cổ điển* nhưng cổ điển chỉ có...*phân nửa*.

Rồi trong suốt quá trình sáng tác từ 1997, ngoài những ca khúc mang âm hưởng *jazz* và *bán cổ điển*, tôi cũng viết vài bài *tango*, ít bài *bossa nova*...và một số không ít những bài mang cùng một lúc hai đặc tính cổ điển và *jazz*; có bài nặng về cổ điển hơn, có bài nghiêng về *jazz* hơn.

Cuối cùng, thực hiện tập nhạc chỉ nhằm mục đích lưu lại cho gia đình vợ con tôi một gia tài nhỏ bé cá nhân, một gia tài không gom góp lại bằng tiền tài vật chất mà bằng tim óc bằng tâm hồn tôi, giống như một loại *hồi ký âm nhạc*, một loại *musical memoire*. Đâu cần phải là một nhân vật có danh tiếng chỉ mới viết hồi ký? Người dân thường nào cũng có thể viết được, và tôi người dân thường cũng đang tập tành để viết đây. Đặc biệt tập nhạc này cũng chỉ sẽ dành riêng cho một ít bạn đồng điệu chứ không có mục đích phổ biến rộng rãi chi.

Xin mời các bạn theo dõi cuộc hành trình đi vào âm nhạc mà tôi đã đi qua và vẫn còn tiếp tục đang đi.

Mong chia sẻ,

Ngô Minh Trí

Ghi Chú:

(*) và (**) *Lời Ru Quê Hương* là bài nhạc quê hương đầu tay. Nay Em Có Nhớ là ca khúc bossa nova đầu tay. Cả bài hai đều chưa có MP3.

Hai ca khúc nữa, *Mộ Khúc* viết năm 2000 và *Có Hạt Bụi Đường Len Lên Mi* vào năm 2006, cũng chưa có nhạc MP3. Tôi có thử soạn nhạc đệm bài *Mộ Khúc*, nhưng không hài lòng lắm. Nhờ Nguyễn Ngọc Châu soạn thử, cũng không hài lòng. Cho nên *Mộ Khúc* vẫn còn đó, *án binh bất động* chưa biết tương lai có thử soạn lại không. Riêng bài *Có Hạt Bụi Đường Len Lên Mi* thì Greg Adams đã thu phần nhạc đệm piano. Không nhớ vì sao lúc đó tôi không thu tiếng hát. Khi khởi soạn viết tập ca khúc này, tôi muốn thu thu nhưng cảm thấy sức mình không còn đủ khỏe để những hát những câu cần dài hơi và mạnh, đành chịu chết.

Hầu hết nhạc MP3 các ca khúc trong tập nhạc này đã được tải lên mạng. Xin mời vào nghe.

<https://tinyurl.com/y5v23yea>

Forewords – The Music

❖ Chữ Nhị Anh

Composer Ngô Minh Trí is writing a book about his musical journey and has asked me to write a two-pager, basically recalling and expanding on my comments of "Buồn C Major" which I had offered at the album's debut in 2005.

For the reader of the memoir who is new to the music of NMT, might not these words inspire you to take a listen to the songs, then to sit down at the piano or with your acoustic guitar, your cello... and truly enjoy.

To the reader already familiar with NMT music, might these observations shed some different and interesting insight to an intriguing work of art.

- NAC 12/12/2022

I love all kinds of music, but for different reasons.

The composers: Phạm Duy, Cung Tiến, Nguyễn Ánh 9, Trịnh Công Sơn, Ngô Thụy Miên...

Their songs: Áo Anh Sút Chỉ Đường Tà, Hương Xưa, Không/Thôi/Buồn, Ru Mãi Ngàn Năm, Giáng Ngọc...

The singers: Thái Thanh, Lê Thu, Hồ Ngọc Hà, Khánh Ly, Tuấn Ngọc...

For half a century, I grew up with these composers and songs and voices, and I love them despite the irrefutable confinedness in both musicality and technicality of Vietnamese music.

Then there is *The Beatles* that taught me how to play music -- through *The Complete Beatles* song books with voice and piano score sheets, with chords and recorded left-hand lines. *Across the Universe* through *Yesterday...* generations of amateur musicians, like me, learn the basics and then some, from the occasional off-beat syncopation ending a bar, to the cycle of fifth, major and minor and sixth and seventh, to a

little bit of fancy chords like the diminished, augmented, and sustained forms.

I then discovered in the *Just Jazz Real Book* that these fancy chords and odd syncopations are in fact "features and not bugs". In theory, the diminished and augmented chords are used to transition from one major or minor triad to another, while the up-beat inserts surprises into a possibly otherwise monotonic rhythm. After an initial terrifying period, one quickly learns to read and execute the myriads of variations, not by memorization but rather through seeing that they are just simple and systematic transformations on a root chord, using mental manipulations similarly to and no harder than third grade math. But reading and playing is one thing, it's quite another creative tour de force to compose these pieces.

Back in 2006, while researching for the Viet Youth Orchestra some Viet music that could be featured by the students, I stumbled upon a song by an unfamiliar composer. It's called Hạnh Phúc / Happiness¹ by Ngô Minh Trí. It's beautiful. The "A" section starts out quite stately and "classical" in the manner of Bach, carrying in the lyrics a story about new love. The "B" section rings in drama by inserting a dramatic pause in each phrase; the four phrases call-and-response pairs, with a diminished chord in the response. Heart break is in the air. The final section A returns to bring back renewed calm, promising a hopeful reconciliation. You practically don't need the lyrics to confirm the sentiment of the music.

¹ In this writing, I took the liberty to provide my English translation for the song titles.

I found the whole Buồn C Major album on line. It was full of surprises. I noted a tango song by the obvious name *Đêm Tango / Tango Night*, a bossa nova number *Phố Lạ/ Estranged Boulevard*, and three that felt like the Blues, and several others. The scores are fully arranged and played by an excellent chamber orchestra.

Đêm Tango is a gorgeous tango that immediately conjures up a man, a woman, a quiet passion. The piece is no less sophisticated than any of the most famous tangos, like *La Cumparsita*. I am particularly proud on the composer's behalf, that in this piece, the tones of the Vietnamese lyrics are perfectly put to music without compromise.

Phố Lạ is an exciting song that might be mistaken for a number by Antonio Carlos Jobim himself. The up- and missing-beat syncopation is authentically *bossa nova*. Long stretches of half-note-rises or -falls in the melody indeed show an interesting and different use of diminished and augmented chords, not just as transitions between triads. The lower tempo of the "B" section is drama unto itself.

The *blues* songs are slow and are easiest to play, perhaps because they still follow a certain tradition, not so much of Viet music but rather the modern jazz genre. These include: *Một chút Jazz vào giọng hát em/ A bit of Jazz in her voice*, *Buồn cung Sol/ Sad in G*, and *Buồn C Major/ Sad in C Major*.

It's been some 15 years when I heard again from NMT this month. The composer asked me to take a look at a draft of his musical memoir. There, I saw for the first time the complete portfolio of some 60 songs. It's interesting to note that the COVID-19 pandemic has fortunately been a productive time for NMT who composed almost half of the songs in these three years.

Some of the latest, like *Tháng Mười Thương Tiếc / Mourning in October* and *Nương Nhau Mà Thương / Lean On To Love* are my personal favorites.

Working through the NMT music book on the piano, I was pleasantly surprised by the astounding freshness and breath of style and creativity. Each song was meticulously arranged, some with guitar compositions, several for a piano and strings, but all carefully annotated with fully adorned harmony with chords.

The songs are written in a major key or a minor key in equal numbers, but they all sound rather sad, or at least a bit melancholic. There are four *tango* that play quite stylistically in the best tradition of Argentina. There are four that are marked explicitly as *bossa nova*.

The melodies are clearly leading the lyrics, although the compositions are not unmindful of the need for the accent of Viet words to not clash with the rising or falling notes. Only on the third or fourth going through the songs that I started to silently "sing" the words along with the piano right hand. I can't wait to hear NMT's favorite singers Kim Phụng and Triệu Vinh perform them, to appreciate the full impact of these musical masterpieces as actual songs. But I learn that there is a repository of audio recordings on line where one can listen to the original 2005 performances as well as most of the remaining 60 songs, performed by the composer NMT himself, and others.

I noticed the technical challenges facing the singers. Besides an ability to read (and understand) the Viet lyrics, the singer needs to pay special attention to the "swings" of the music due to the use of off-beat syncopation (hardly any phrases end on a beat!), as well as the frequent departure from the "standard" major or minor keys and one should expect to encounter any semitone in each octave, and to carry a healthy "high" note. In fact, I looked and found that half of the songs high note above Eb5, and 7 of them hit F5 or higher! Although, transposition is no longer difficult, nowadays on an electric keyboard or on a karaoke machine, or using a capo on a guitar, or using Sibelius

software, with a fair trade off of emotional impact of the original.

In the best sense, the technical demands are no doubt the mark of quality. A new golden era awaits; the world of NMT music is where Liszt, Jobim and Phạm Thiên Thư come together to play!

There are quite a few songs that are simply astonishing in their beauty and boldness. I particularly like the songs *Nhật Thực* (*Solar Eclipse*), and *Nếu Anh Chỉ Có Một Điều Đây* (*If I have only one thing to say*), and *Nghịch Âm Buồn* (*Sad and Off-Key*), and those are just the titles starting with “N”! It’s cumbersome and probably futile trying to explain why. It’s faster the reader just try it out.

I should mention the explicit arrangements (not just chords in lead-sheets) that are made for guitar in half a dozen songs, and a couple arranged for piano and cello. I made the Sibelius play these songs and recorded them as YouTube videos with the lyrics shown in closed caption. The guitar arrangements are exquisite. The ensemble piece *Nhớ Hồ Cầm* (*Old Cello*) has a beautiful cello line.

There are several popular musical pieces that NMT re-wrote the chords and provided Viet lyrics for: *Mộ Khúc* (à la Addison’s *Warsaw Concerto*) and *Quên Lãng* (based on *Oblivion* by Piazzolla). These works nicely demonstrated NMT’s poetic sense and his master of the Viet language. I am quite touched by the calls to friends in longing for one day returning to our home country (“*Bạn Oi....Ta ước mong trời quang chiếu dươngNắm tay nhau về cố hương...*”) in *Mộ Khúc*; and similarly the goodbye to her (“*Nàng hỡi, mới hôm qua đã là dĩ vãng...*”). It was easier for me to appreciate these lyrics, perhaps because I didn’t have to tax myself so much with trying to get the melody and harmony, as I did with the other songs!

On a whim, I suggested to NMT to name his music book after the song titled *Nương Nhau Mà Thương* / *Lean On To Love*. I explained:

That phrase I had never heard uttered in Vietnamese, but was fully understandable, and I understood it to convey the essence of this NMT song book. That: We must lean on each other in our loving struggles through life. I offer that bit here as a notional comment on the lyrical aspect of the song book, that is the focus of guest editor’s forewords.

Dẫn Nhập – Nhận Xét Về Lời Nhạc NMT

❖ Trần Bình Trọng

Tập nhạc hơn sáu mươi bản, mới và xa lạ. Mình không biết đọc nốt, nhìn vào các khung nhạc chỉ thấy những đường kẻ và các chấm nối nhau lên xuống xa gần, nhưng đầy kỷ luật nghiêm chỉnh như muốn nói lên cái gì đẹp, cái gì cân đối, cái gì lệch lạc với đầy ẩn ý.

Nhưng đây không chỉ là tập nhạc, mà là những ca khúc tiếng Việt – nhạc có lời hát. Mình đọc kỹ thì thấy mỗi bản nhạc đều là một bài thơ kiểu cách, đầy tình ý, có bài cao siêu, có bài vui vẻ, có những hơi ngang tàng, và những trang buồn tẻch. Có những bài tác giả NMT đề rõ là viết cho một người tên Trâm, có lẽ là người bạn đời trăm năm. Có những bài mang tên một điệu nhảy, như Tango, mà không cần biết Tango là gì, mình cũng thấy rõ trong lời hát là như thế nào.

Mình chọn ra gần hai mươi bài, trích dẫn ra đây, các bạn đọc cùng theo dõi, xem nhạc sĩ NMT của chúng ta muốn nói những gì, có cho ta những câu hát điệu kỳ, nghe một lần mà nhớ mãi không quên, hay không.

Lời hay ý đẹp

Mình thấy những bài sau đây có thể cho ta một khái niệm về văn phong của NMT.

Bài “Mùa Xuân, Rượu và Tóc Dài” thật dễ thương. Ai trong chúng ta đã không từng ngẩn ngơ trước cái đẹp của những người mang tóc dài, nên chắc sẽ cảm động khi tìm thấy những hình ảnh ấy, được ghi lại trong những diễn tả chưa từng thấy trong văn chương Việt Hán hoặc Tây Phương.

...

Trời nghiêng nghiêng muốn say
trần vai nghiêng dáng gầy
hương nắng hong tóc em ướt
Nắng chia tơ trời ngọn nguồn vẫn dài

...

Nhè nhẹ em
đừng xóa tóc thêm
đừng rũ ướt xuân thêm.
Đừng che dấu tin yêu
Đừng phong kín cô liêu
Vì em tóc thơm dài quá
nên đau ta hao gầy

...

Ngọt ngào em đừng rũ tóc thêm
Đừng hong tóc bên thêm
Vì ta uống đã say

*Tình chưa nếm đã cay
Vì em tóc thơm dài quá
nên đau ta hao gầy*

...

- ❖ mùa xuân, rượu và tóc dài
- ❖ ngô minh trí spring 2002

Nhưng chó tương lắm! Bên cạnh những ý tưởng nhạc hồn nhiên dễ thương ấy, có những cái nhìn rộng lớn vượt thời gian vượt không gian, nhưng trong bài “Nhật Thực”, trích dẫn sau đây:

*Trăng đi đâu chơi xa xa địa cầu
đêm chưa lên
Trăng đi chơi đâu che ngang mặt trời
cho trăng đen
Vòng kim cô nguyệt ngã
chờ ngày đại xá
ánh sáng toàn năng.*

...

*Và giây phút đại xá mở vòng nguyệt ngã
câu Chú Đại Bi
Trăng nghe không trăng trước lúc tái sinh:
câu kinh Sám Nguyên nhân tâm yên bình.*

...

- ❖ nhật thực
- ❖ ngô minh trí solar eclipse August 21, 2017

Giếng Sâu

Nhạc Việt chúng ta thường chỉ quanh quẩn chuyện trái tim tan vỡ, còn ở đây, mình khóc với nhau những chuyện gì?

Trong bài “Đau Nặng”, mình đối mặt với những đau khổ tận cùng, nhưng đó chỉ là một thứ đau thương, vì sẽ vùng dậy để tiếp con đường đi.

*Khi người nói thiên thu là... đi một cõi ta bà,
Chỉ là một thoáng mơ qua.
Ta ngồi chơi giữa giang hà ta cười ta!*

...
*Cuộn mình chần chiếu đau im lìm
Một ngày chết rồi
Thì đành thôi
Ngậm ngùi vùi lấp yêu thương rồi
Về đi thôi*

...
*Ta trốn không hết một đời bão nổi
Ta níu ta kéo làn thân đau thôi
Đau rồi
Nhặt phèo miếng môi gọi mời
Đêm vùi tóc sương rồi bờ
Dậy mà đi thôi*

...
*Bạn bè dẫm đũa chia nợ trần
Cười thôi nhé*

...
*Thôi đành
Một ngày sẽ vui một ngày
Nghịch này thú đau thương này
Một kiếp này
Và mãi mãi*

❖ đau nặng
❖ ngô minh trí april 2004

Bài “Rủ Em Lên Núi” này, xin chép cả vào đây để xem bạn có, như mình, thấy được cái đẹp của bài thơ. Có thấy hơi thở *thiên* trong lời nói miên man của người-vẫn-nặng-tình.

*Ừ thu đã bước sang
thì cây lá úa vàng
Ừ thì biết thế
thì thôi nói mãi
mà làm gì?
Bàn tay tựa lên trán
Niềm quạnh hiu miên man
Cũng biết rồi
nói cũng đã nhiều rồi*

*Rủ em hãy lên núi
Rủ nhau đến nơi lâm tuyết xa
Rủ nhau về đây
về miền núi biếc suối trong bình yên
chôn cất bao ưu phiền
chờ mũi kim khâu và nỗi niềm
Dù cho núi cao
Dù đôi mái tóc thối xanh màu
Dù cho mưa nắng đã dãi dầu
Về đây với nhau về đây với nhau ngày nào đó
Có tiếng chim nào hót mừng ngày ta về
Chiều nay chào đón thu
lời thu như tiếng ru
Nằm nghiêng suối tóc thả hồn theo đất
em và thu
Chợt thu im tiếng nói
Chỉ còn mình em thôi
Khẽ nâng đầu gối tay nằm gần kề
Kề bên với em đó
Lắng nghe núi sông trở mình im!*

❖ rủ em lên núi
❖ ngô minh trí autumn 2007
❖

Có thấy thấp thoáng bóng thiên sư vẫn dính bụi trần:

...
*đứng sau khung cửa này
Nghĩ đến tuổi xanh đã chiều phai nắng
vọt vàng phỏ vẳng
vàng dương hấp hối trên lối về*
...
*nhìn lại thân thể
tựa như rong rêu
bám cõi trần gian
tựa như tuyết trắng
sẽ tan theo giòng nước
Chẳng còn dấu vết nào âm thanh nào
chỉ là bụi trần lao xao.*

❖ phía bên ngoài cửa sổ
❖ ngô minh trí 2021 first snow

Và nữa, cái nhìn xa tắp:

...
*lỡ mai này lỡ sau này ngày đêm rồi sẽ đứng yên
trái đất không còn quay đều thế gian tiêu điều*
...
Mặt đất ngừng thở gió cầm như tờ
...
dấu mai này thời gian đứng im.

...

- ❖ lỡ thời gian đứng im
- ❖ ngô minh trí, early spring 2020

Chuyến Tàu Trăm Năm

Những chìm nổi rồi cũng qua đi, ở cuối đường
là những niềm vui. Cái phao hạnh phúc chẳng
đâu xa, nó trong vòm tay với.

...

*Hạt nắng trong lành len lỏi qua cành
em nhìn anh,
Một ánh mắt cười là suốt một đời
anh tìm quanh.*

...

*Có những lúc gương nụ cười
mà hôn chìm chín suối.
Những lúc té quỵ đường đời
gục mặt vào bóng tối.
Bàn tay nào khẽ đưa người níu lấy,
giữ yên chút hơi thở này.
Có những lúc đoạn lìa rồi
mà lòng còn tiếc nuối,
Lúc bão tố ngập đầy trời
bờ vực nào hấp hối.
Một hôm chợt nắng lên từ đêm tối
nắng lên đêm đen qua rồi
Em đứng thật gần
ánh mắt ân cần
dịu niềm đau
hơi thở thật gần
hong ấm một lần
mãi về sau
Quàng lên đôi tay
dắt nhau đi
dịu nhau đi
dịu vào nắng sáng có những niềm vui.*

- ❖ có những niềm vui
- ❖ ngô minh trí 2009
- ❖ a beautiful day, to wife and son

Ai mà không thương cô gái Bắc này:

...

*Em nét xưa Hà Nội
Em liêu xưa Hồ Gươm
Em dáng xưa Cổ Loa thành quách cũ
Là cánh áo the dài hay dải yếm đào xưa đó
Là con gái Bắc Kỳ trong những truyện kỳ xưa đó*

...

- ❖ huyền thoại
- ❖ ngô minh trí spring 2022
- ❖ to nguyên diệu tâm

Chúng ta hãy tìm và hát những bài ca viết cho
người bạn đời, như nữa:

...

*Em còn ngủ giấc lành
cuộn trong chăn còn hơi ấm anh.*

...

*đại dương nước biếc chờ anh cất bước
gửi thân sóng nước.
Sáng rồi trời vừa đơm nắng trong
em vừa thức giấc nồng
mở tung chăn nhẹ nhón gót chân
Rủ nhau ra vườn thơm nắng xuân*

...

- ❖ khoảng đời còn lại
- ❖ ngô minh trí, spring 2020
- ❖ to nguyên diệu tâm

Bản nhạc đã được chọn làm tựa cho tập hồi ký,
mang tên “Nương Nhau Mà Thương”, thật dễ
thương. Và dễ hiểu.

*Tháng ngày qua về đâu hỡi em
Có thường khi về qua xóm đêm
nơi ánh đèn đường buồn hiu hắt giữa đêm trường
ngồi tựa cửa sổ im lìm
ánh trăng khuất chìm
Tháng ngày qua về ngang những đâu
đâu bề có làm em đón đau
Em có nghĩ rằng một ngày khi quá ê chề
đời nhìn em quá ơ thờ
biết anh đợi chờ
Em ơi
anh chẳng còn trẻ
tựa tập vở nét chữ nhạt nhòa
vài trang cuối từng tờ rơi đã phai ủa
nằm quên trên kệ sách cũ xưa đã lâu
Một đời anh nhiều nỗi khát khe
nghĩ về em vượt nhiều suối khe
Em hãy lau khô vài giọt nước mắt cuối đời
cùng nhìn ra phía chân trời
nương nhau mà vui.
Khi tình em cần nơi chớ che
cho dù anh nhiều nỗi sắt se.
Em hãy tựa đầu vào vai anh những đêm trường
mình cùng đi đến cuối đường
nương nhau mà thương!*

- ❖ nương nhau mà thương

❖ ngô minh trí summer 2022

Và, cuối cùng, hãy ôn lại cuộc sống với người bạn đời với những lời thương yêu bình dị, trong bài “Rời Lúc Già Nua”.

...
Ngày em vừa tóc nhuộm sương anh đã bạc phơ.
Ngày em đuôi mắt vết nhăn mắt anh dần mờ
Tình vượt đại dương có khi bão lớn có khi biển êm
Vài mươi năm đó có khi nghèo khó có khi giàu có.
Một ngày đã sống
đã yêu một ngày
đong cuộc tình đầy

...
❖ rời lúc già nua
❖ ngô minh trí near the end of summer 2017
❖ for nguyên diệu tâm

Sống Với Nhạc, Thở Hơi Nhạc

Mình thấy có khá nhiều bản viết về hò cầm, huyền cầm, kèn xác xô, điệu nhạc Tango, và có nhiều hình ảnh vũ trường và sân khấu.

...
Giây tơ em khi ngón tay nhẹ rung,
tơ phiêu diêu có đến nơi tận cùng?
Đêm xuân sang em khẽ nghiêng vai nghiêng vòng
tay
huyền cầm ôm lấy em bầu trời im lắng nghe.

...
❖ đêm huyền cầm
❖ ngô minh trí, spring 2011 to diana nguyên

Cảnh phòng nhảy:

...
Từng bước chân trôi vào nhau
rồi cánh tay trôi vào nhau
Nhạc tango rung lên đắm đuối
Khi nổi đam mê ngọt ngào
khi nổi tango dạt dào
khi mắt môi đã kề nhau thật gần nhau
Nghe chừng là lời dưới ánh đèn màu.
Anh
từ bên kia cuối ngõ đường
Gặp em đêm tối vũ trường
đôi đời xa lạ đôi đường
Em
Từ nơi đâu ghé cõi này

gượng vui cho hết đêm dài

...

❖ đêm tango 2
❖ ngô minh trí spring 2020

Sân Khấu và kèn đồng:

...
Tiếng sắc xô rũ rượi
hay tiếng ca rã rời
...
Từ sàn bục gỗ ánh sáng đen
chỉ cần vừa đủ để thấy em

...

❖ nghịch âm buồn
❖ ngô minh trí summer 2015

Tình nhạc sĩ:

...
Một cây hồ cầm tựa góc tường rêu
đàn bốn giây chùng nhện giăng vẹo xiêu

...

Những lúc bên anh em ôm đàn
Những ngón tay thon trên tơ vàng

...

Anh muốn so lại đường tơ nét cũ
Đàn bốn giây trầm nhạc uơm mộng xanh

...

Mùi trầm hương phảng phất
Cùng dạo đàn

...

❖ nhớ hò cầm
❖ ngô minh trí mid spring 2016

Có bài dễ thương, có bài dễ sợ. Tác giả NMT viết bài “Tango Điên”, đưa ta đến chuyện mai sau khi lìa đời. Ngay cả khi chết đi cũng quay quần trong vòng âm nhạc.

Nếu mai này nhạc chết đi
Tình chết theo nguồn nước khô
cần cỗi tro da người xanh
gầy mắt mờ thân còm cõi
tê ngã chết gục bên đường
năm phơi nắng gió sương
Hồn lìa dần
bay hoang mang
kêu thảng thốt
tiếng kêu buồn bã
Nếu mai này tình chết đi

Nhạc đuổi hơi
nhịp rớt rơi
mệt lã bơi
Trong rừng thanh âm hoảng loạn tiếng
tiếng trùng thương
loài thú hoang ngậm đau im trên ngàn
Đàn dật dờ
ca lơ ngơ
chẳng nghĩ lý
bóng nghiêng ngã
bơ phờ

...

❖ tango điên
ngô minh trí 2020

Hoa Bướm Hồn Nhiên

Từ vui mừng, qua chia lìa khổ đau, rồi trở lại
hạnh phúc.

...
Một lần ngày xưa em đến
cho ta ngàn muôn ý thơ tình xuân nồng
Một vòng tay nhân ái
Ta ôm em từ tâm
Bờ hạnh phúc thấp thoáng bóng dáng em khuất
tăm
Lũ mây trời nào đã giam mắt em tôi!
Tìm qua chinh chiến một thời
Tìm trong tang tóc một đời
Tìm đâu nơi bẽ dâu
Tìm quanh xương trắng phau
Tìm đâu qua cách ngăn qua trần trối cuộc đời
này?
Tìm trong đau xót da vàng
Tìm nơi muôn thú xa ngàn
Tìm em trong giối gian
Tìm em trong điêu tàn
Tìm em cho mắt thâm quầng đen đỏ
Những thu qua rồi sẽ đông bước đi, đông bước đi
Và rồi chiều nay xuân đến
Ta dâng ngàn hoa thắm tươi mừng em về
Tay cầm tay âu yếm
Ôm xuân trong ta mãi
Và xin lũ mây ơi
Yêu em mây hãy bay
Để xuân còn hạnh phúc cho ước mơ đầy!

❖ hạnh phúc
❖ ngô minh trí
❖ new year day -- mừng một tết 1998

Một bản tình ca xinh đẹp trong trắng đầy tưởng
tượng.

Tối qua nửa đêm
thấy trong giấc mơ anh là triệu phú
Xuống phố sáng nay
sẽ mua biếu em
mấy vạn ngày vui
gói trong những nói cười

...
Tối qua nửa đêm
bỗng mơ thấy anh tên gian tặc lớn
đốt tan bến sông
cướp đi chiếc du thuyền
vượt biển khơi để đưa đến bên em

...
Rồi ngày mai
anh sẽ đưa em đi khắp biển trời
Thuyền rời bến
tìm đến ghé thăm bên bờ thành Vienne

...

❖ tưởng tượng
❖ ngô minh trí year end 2011

Ta Nhìn Ta Trên Vách

Nhạc về người hay nhạc về mình?

Một mình
từ sương mai đến trăng vừa giăng lối
Một mình
từ dương soi đến buong màn đêm tối
...
Một mình
từ rặng đông thoáng nghe lời chim hát
Một mình
Loài giun đẻ nửa đêm bật tiếng khóc
Mình anh về căn gác khuya quạnh hiu
nhộp lên ý nhạc buồn thiu
rồi nhặt góp nên lời hát
...
Một mình
từ xuân sang đến khi hè rực nắng
Một mình
vừa tàn thu gió đông lạnh đặng
Một mình!

❖ một mình
❖ ngô minh trí 2020

Nhạc về người hay nhạc về mình?

...

Vào lúc cuối mùa
Tình cũng già nua
Đọc lạ câu thơ
đàn lại phím tơ...
Cười mình khi xưa
một thời viễn mơ
Cần chi bến bờ
Tàn rồi cánh hồng
Cạn ly rượu nồng
Tội đời chưa xong
nước mắt đọng trong
Chợt nhìn ra ta
đứng giữa hư không
dòng đời mệnh mỏng

- ❖ một thời đã qua
- ❖ ngô minh trí, the last days of 2007

Tình yêu hay là tình thương -- bài này đã nói rõ.

...

Tiếc không làm mái che đón em về đỡ mưa
Giữa mưa dầm cũng êm đưa

...

Tiếc không làm bến sông đến khi mùa bão giông
đón con đò giữa mệnh mỏng về
Đời em chạy quần quanh
một thân một bóng hình
chỉ thêm làm hoa héo
Nhiều đêm nằm trở trăn
đời anh còn nhọc nhằn
đâu những phù vân còn vương chân?

...

- ❖ mỗi mong
- ❖ ngô minh trí, summer 2009 on an AA flight to KP

Tình yêu người hay tình yêu nhạc?

Bài này xin chép tất cả.

Có đợi chờ
nhiều đêm đốt cuộc đời
Lập lòe khói thuốc
mịt mờ thức suốt
nằm phôi giá buốt
trông trời
Thức lâu thì biết biết đêm dài mãi thôi
Dài không hơi em buồn không hơi em?
Vài mươi năm đã trôi!
Đến một ngày
ngày em đến bên đời

giọng ca đắm đuối
ngọt lên khoé mắt
nồng lên đôi môi
say rồi

Tiếng ca nào nhốt âm thanh vào cuối trời?
Nhạc nào thoát lên từ giọng hát em
Và ta có em rồi.
Nhiều khi là mặt đắng
Nhiều khi là trái chín
Nhiều khi giọng u hoài, và
Nhiều khi là tình quái
Tiếng hát em mang về cho ta nhựa sống đầy men
thôi đau mòn
Nhiều khi ngọt câu hát
Nhiều khi lời thơm ngát
Nhiều khi giọng nào nề
Và thường khi đầy đam mê
Tiếng hát em mang về cho ta nhựa sống đầy men
Điệu jazz buồn thôi hao mòn
Biết đợi chờ
Là ngàn nỗi mơ hồ
Giọng nhạc bơ vơ
Nhiều khi lang thang
Nhiều khi mệnh mang
không bờ
Biết đâu là biết nỗi đau càng xót thêm
nhạc nào sẽ đau vì không có em
rồi đưa ta đến đâu?
Nốt jazz buồn
từ em đến rạn ngời
Giọng nhạc lên ngôi
đi qua suối vắng
lạc miền non cao
cao vời
Nốt jazz nào hát say sưa làm yếu mềm
Nhạc nào cất lên từ giọng hát em
Vừa xuân đến bên thêm.

- ❖ một chút jazz vào giọng hát em
- ❖ ngô minh trí 2005

Một người cô đơn

...

Mặc nắng mai sớm hồng
Chân đã mỏi rồi
Lòng đã chán chút hư danh
Cuộc thế nhân muôn kiếp mong manh
Mặc thế nhân!

...

Chân đã mỏi rồi
Lòng đã chán chút hư danh

*Cuộc thế nhân muôn kiếp mong manh
Và cõi ta đã đành
Một cõi mơ riêng mình*

- ❖ một cõi lưng chừng
- ❖ ngô minh trí june 2003

Hương Xưa

“Mộ Khúc” là ca khúc oai hùng đượm tình dân tộc, xin chép nguyên bản dưới đây:

*Giòng sông cuối chiều mờ mờ vàng rơi
Nhật nhòa sương khói vật vờ chơi vơi
Ôi, Nước mây chập chùng chắn lối
Người ơi
Trót ra đi vì bốn phương
Người hỡi
Những canh thâu sầu tư hương
Thành đô khuất mờ trùng trùng ngàn khơi
Ngày về quê cũ biệt xa vơi.
Ôi, những khi dặm trường sóng gió
Người ơi
Ngóng phương xa về cố hương
Người hỡi
Một niềm mến thương
Quê nhà đây bây giờ về đâu?
Quê người đây bây giờ về đâu?
Thèm thơm hương lúa nhấp nhô lượn trên sóng
vàng
Thèm thơm hương đất phù sa mang theo
Bao hùng khí tang bồng đời trai
Nuôi mạch sống đắp xây ngày mai
Một ngày sẽ tới
một màu xanh tươi
một nguồn vui mới
Sáng lên niềm tin mới
Đón con tàu ra khơi
Chiều ơi đã chiều
miệt mài đường xa
Giòng sông thân ái
còn chẳng quê nhà?
Ta ước mong trời quang chiếu dương
Bạn ơi!
Nắm tay nhau về cố hương
Bạn hỡi!
Cố nuôi nhau bằng tình thương
Vàng rơi chín chiều
chiều buông thênh thang
Dù đường muôn lối
chiều về huy hoàng*

*Ta bước trên dặm trường sóng gió
Bạn ơi!
Nhớ những đêm ngồi hát vang
Bạn hỡi
Một niềm ý chan hòa.*

- ❖ mộ khúc
- ❖ ngô minh trí, 2000

Với bài Sài Gòn Những Ngày Tháng Cũ, ta hãy nhớ về thành phố của những ngày mới lớn. Những cô hàng cà phê, công viên, sân trường, cuộc tình tuổi xanh, đều được "cất trong túi áo" để mãi không quên.

...
*Lần về thăm Sài Gòn
bến xưa đường phố đã đổi tên
xóm cũ không người quen
Công viên con rùa nằm im trong nắng
Công viên đông người lòng nghe trống vắng.
Công viên đã đổi tên
xóm cũ đã đổi tên
thành phố đã đổi tên
Anh vẫn gọi em anh vẫn gọi em*

...
*Sài Gòn sân trường Văn Khoa
những đời tài hoa
rồi gặp em
mất trong như nắng
Tình rất xanh
hẹn nhau nơi cổng trường
Chiều ghé ngang
Được Khoa bên kia đường
Trường Luật gần đây
con đường hàng cây
nhè nhẹ gió bay*

...
*Tình nghĩa xưa đã bốn mươi năm tròn.
Tự hỏi han em mắt trong có còn?
Cô hàng cà phê
hắn là bạc phơ
còn chi mộng mơ!*

- ❖ sàigòn những ngày tháng cũ
- ❖ ngô minh trí, 2020 từ già Sài Gòn 1980

Về Những Ca Khúc Tôi Đã Viết

- Ngô Minh Trí

Vương Vấn (1982)

Từ trại tỵ nạn Galang ở Indonesia chuyển tiếp đến Singapore qua đêm để chờ lên sân bay, tôi đáp xuống phi trường JFK, New York và rồi về Dulles Airport ở VA vào đúng ngày 30 tháng 4, 1981. Một năm sau tôi viết *Vương Vấn*. Như đã đề cập ở trên, viết *Vương Vấn* xong là xong, không nghĩ tới việc sáng tác sau này sẽ trở thành một cái *nghiệp*.

Cũng bao nhiêu người khác, thời gian đầu định cư ở một quốc gia tự do, ai cũng nhớ về quê hương đất nước, nhớ về những người thân yêu và bạn bè còn ở lại, nhớ về đường phố thân quen những nơi chốn thường đi qua, nhớ về cái *hương vị* quê nhà, cái *hương vị* mà phải đi xa lâu ngày mới từ từ nghe thấm *mùi* nhớ. Cái nhớ đó cứ như là nhớ *ông bà ông vải gì đâu á*, nói theo cách nói *đặc sệt* của nam kỳ chính hiệu bà lang trực. Thật vậy, mấy năm đầu ở Hoa Kỳ còn lơ ngơ lắm.

Thời đó thèm nghe nhạc thèm đọc sách để níu kéo lại những hương vị cũ, những âm thanh cũ, nhưng sách đọc và băng nhạc rất hiếm. Ông em tôi, Ngô Minh Mẫn, vốn đã chạy sang Hoa Kỳ từ 75, tìm đâu ra được một ít băng nhạc cassette nhạc trước 75, ngoài ra đặc biệt nhất là băng cassette mới nhất của Đức Huy thực hiện ở Hoa Kỳ – quên tựa – thật là món ăn tinh thần hết sức quý giá trong thời kỳ đó. Hai anh em chúng tôi thời gian này cùng làm cho một công ty chuyên về lưu thông, mỗi ngày đến giờ ăn trưa là ra xe vừa ăn vừa ngồi nghe nhạc cho đến hết giờ mới chạy trở vô văn phòng.

Sách đọc quý như vàng, vậy mà không nhớ vì đâu tôi lại đọc được bốn câu thơ như sau:

*Đài nguyệt tây sương hạ,
Nghinh phong hộ bán khai.
Cách tường hoa ảnh động,
Nghị thị ngọc nhân lai.*

❖ (Truyện kịch Tây Sương Ký – viết bởi Vương Thực Phủ đời nhà Nguyên)

Tạm dịch nghĩa:

*Chờ trăng dưới mái tây
Mở hé cửa phòng để đón gió
Thấy bóng hoa bên tường lay động
Tưởng người đẹp đã đến*

Số là sau biến cố 30-4-75, có một thời gian tôi rất mê thơ *Đường*. Không hiểu hết, nhưng khi đọc lên, âm điệu bài thơ nghe như tiếng nhạc trong tai tôi. Đại khái thế. Và cũng nhờ chút xú kiến thức đó, tôi cảm được cái tính âm nhạc của bài thơ trong truyện kịch Tây Sương Ký này và viết *Vương Vấn* vào khoảng năm 1982. Như đã trình bày bên trên, viết *Vương Vấn* xong, tôi không nghĩ sẽ theo nghiệp sáng tác, mãi cho đến 1997.

Lời Ru Quê Hương (1996)

Năm 1996, một số bè bạn cũ từ thời còn sinh hoạt báo chí và văn nghệ thanh niên sinh viên 1982-87 trong một buổi trà dư tửu hậu nghĩ đến việc dựng lại một chương trình nhạc quê hương để hâm nóng lại tinh thần dân tộc sau những năm tháng dài đầu vật vờ miếng cơm manh áo. Tôi lại được giao nhiệm vụ soạn thảo chương trình. Không sao, *nghề của chàng* mà. Để dàn dựng một đêm văn nghệ đặc biệt này, tôi cần một ca khúc vừa đậm đà tình quê hương vừa hùng mạnh chứng tỏ tinh thần quật khởi của dân tộc VN. Tìm trong rừng nhạc quê hương thì không thấy có bài nào phù hợp như ý muốn, tôi bèn quyết định tự viết lấy một ca khúc sao cho *đi* với nội dung chương trình ca nhạc quê hương mà tôi đang nuôi dưỡng trong đầu. Trong lúc đang đi tìm nguồn cảm hứng thì may quá, tôi đọc thấy mấy câu thơ trong quyển *Gìn Vàng Giữ Ngọc* của Đoàn Quốc Sĩ như sau:

*Ai về cõi Bắc cho ta gửi
Một tấm lòng thương giống Lạc Hồng.*

*Từ thuở mang guơm đi mở cõi,
Ngàn năm thương nhớ đất Thăng Long.*

Chỉ 4 câu thơ thôi nhưng 4 câu vừa thấm thiết tình quê hương vừa hùng khí ngất trời đúng như ý tôi mong muốn đã gợi ý để tôi viết *Lời Ru Quê Hương*. Mấy tháng trời cặm cụi viết lách soạn nhạc rồi không nhớ vì sao chương trình này lại không thành hình. Mãi đến 23 năm sau, cuối 2019, nhân cơ hội thực hiện một chương trình hội ngộ bạn bè cũ, tôi mới có dịp mang bài này ra trình làng. Nhưng khâu để giữ làm kỷ niệm thì cần soạn nhạc soạn hợp ca lại cho đầy đủ đàng hoàng. Soạn nhạc soạn bè lại thì nằm trong khả năng tôi, nhưng tìm cho ra vài chục giọng hát nam nữ để tập hát và thu hợp ca là một việc làm 101% bất khả. Thôi chịu vậy.

Này Em Có Nhớ (1997)

Tôi soạn xong *Này Em Có Nhớ* thì phân vân không chắc sẽ phải đệm nhạc sao cho phù hợp. Đệm theo nhịp *slow* 4/4 quen thuộc thì chả có gì rắc rối nhưng đàn đi đệm lại nhiều lần vẫn không *ra bài*. Năm 2000 khi có ý định thực hiện CD Buồn C Major, tôi mang bài này ra đàn thử cho Triệu Vinh nghe với mục đích sẽ cho bài này vào CD, và sẽ nhờ Vinh hát luôn thể. Hai anh em chúng tôi chỉ mới quen biết nhau nhưng làm thân rất nhanh qua âm nhạc. Khi nghe qua *Này Em Có Nhớ*, Vinh bật ra: bossa nova. Tôi phăng phăng thử qua mấy lần thì thấy đề nghị của Vinh rất đúng, chỉ có bossa nova mới hợp với *Này Em Có Nhớ* dù lúc đó tôi cũng chỉ biết qua loa về nhịp điệu này mà thôi.

Khi tìm hiểu thêm về bossa nova thì mới thấy *mê* và nói theo kiểu Mỹ thì là tôi *fall in love* với bossa nova. Không phải bạn muốn chơi bossa nova vào bài nào cũng được đâu nhé. Bossa nova có những đặc tính riêng của nó, chơi *lung tung bài nào thích cũng bossa nova* chả ai cấm nhưng *ra bài* hay không lại là một việc khác. Xem như *Này Em Có Nhớ* 1997 là ca khúc bossa nova đầu tay. Phải đến 7 năm sau, năm 2002 tôi mới viết bài bossa nova thứ nhì: *Phố Lạ*. Hết sức hài lòng cả hai bài.

Lúc soạn nhạc xong, dự định sẽ cho vào CD đầu tay nhưng khi nghe đi nghe lại, tôi không hài lòng với nhạc đệm lắm. Dự định cứ gác lại đó chờ CD thứ nhì. CD thứ nhất vừa ra đời đã *chết bất đắc kỳ tử*, CD thứ nhì chắc chắn sẽ không có. Dự định sẽ soạn lại hát thâu để dành trong thư viện cá nhân, lần này chỉ soạn với 2 guitar thôi, nhưng cứ hên lần nữa tới nay vẫn chưa có gì xong. Tự mình mắng mỏ mình cho bõ ghét.

Đêm Tango (1997)

Trong tất cả các nhịp điệu khiêu vũ, tôi rất yêu thích tango, và từ rất lâu hằng mong ước viết một ca khúc *tango* sao cho đúng *chất tango*. Tìm hiểu về tiểu sử của các nhà soạn nhạc và sự ra đời của những tấu khúc, những nhịp điệu, đối với riêng tôi là một việc vô cùng thích thú. Trước đây thì phải tìm đọc trong sách vở hoặc từ học đường hoặc thư viện. Từ khi có internet, có youtube, sử liệu về những nhà soạn nhạc đầy dẫy không phải sao lục cực nhọc như lúc xưa mà còn được nghe qua những tác phẩm của họ thì thật hết sức bổ ích. Nó giúp chúng ta mở rộng kiến thức về âm nhạc nói chung, hiểu thêm về đặc tính của từng thể loại âm nhạc, từng giai điệu từng nhịp điệu nói chung.

Trở lại với tango. Có lần tôi tự hỏi, nếu bất cứ ca khúc nhạc khúc nào cũng cứ tango mà nhịp thì cả triệu bài hát trong rừng âm nhạc cũng có thể chơi tango được, có thật sự đúng như thế không?

Mỗi một nhịp điệu ra đời cho chúng ta thưởng ngoạn đều có một lịch sử thành hình như thế nào đó, sáng tạo ra từ tâm huyết của một hoặc nhiều nhạc sĩ, nhiều thế hệ, mang một ý nghĩa nào đó, một phong cách diễn đạt như thế nào đó, có những đặc tính gì trong thể loại âm điệu giai điệu đó. Ví dụ nhạc Blues nhạc Jazz có cái nét riêng của nó. Nhạc Rock ở Hoa Kỳ có cái nét riêng biệt của nhạc rock, không phải cứ bài nào cũng Rock mà nhịp cho được vì nó sẽ không *ra bài*. Cho nên theo tôi, nhiều khi sẽ rất gượng ép để áp đặt tango vào một bài hát không hề có những nét riêng âm nhạc cần có cho nhịp điệu này. Đây là những điều rất cần ngẫm nghĩ thêm.

Ta cứ thử vài ví dụ xem sao. Một tấu khúc tango nổi tiếng trên thế giới ai cũng biết là *La Cumparsita*, cứ thử đệm theo thể điệu *cha cha cha* hay *rumba* hay *rock* xem sao? Hoặc, một ca khúc phổ thông khác cũng nổi tiếng khắp thế giới: *Besame Mucho*. Bạn cứ mang *Besame Mucho* ra mà *tango* thử xem, hoặc thử với *nhịp quân hành*, hoặc cả với *twist* xem sao, cũng là nhịp 2/4 hoặc 4/4 đó thôi? Dĩ nhiên bạn có 100% tự do muốn chơi đàn kiểu nào cũng chả ai cấm, nhưng *ra bài* hay không là một việc khác.

Trong số các ca khúc VN để đời, *Bên Cầu Biên Giới* là bài hát tôi yêu thích từ khi còn rất trẻ. Không biết chủ ý của Phạm Duy như thế nào mà dường như bất cứ ban nhạc nào ca sĩ nào cũng cứ *tango* mà *nhịp*. Tôi chỉ cảm thấy *Bên Cầu Biên Giới* mà *tango* thì gượng ép quá đỗi, cứ tựa như lấy râu ông cắm cằm bà vậy. Mấy mươi năm sau, ở Hoa Kỳ đây, Phạm Duy Cường soạn *Bên Cầu Biên Giới* cho Lê Thu hát, chả có tí *tango* nào. Cường là ai thì ai cũng đã biết, không cần dài giòng giới thiệu. Cảm ơn Cường đã lên tiếng dùm tôi.

Tôi hoàn tất bài *tango* đầu tay *Đêm Tango* vào mùa hè 1997, để rồi 23 năm sau tôi sửa tựa đề thành *Đêm Tango số 1* vì tôi cho ra đời một loạt hai bài *tango* nữa: *Đêm Tango 2* và *Đêm Tango 3*.

Hạnh Phúc (1998)

Vocal: Thương Linh. Cello: Tân Anh, Piano: soạn trên nền music notation Sibelius

Tôi đi vào sáng tác rất muộn màng so với các tác giả khác như đã đề cập đến bên trên. Thật ra, khi đặt chân đến Hoa Kỳ đầu 1981, một năm sau đó tôi viết *Vương Ván*, nhưng viết xong rồi thôi, không nghĩ mình sẽ theo nghiệp sáng tác. Đến năm 1997 viết *Này Em Có Nhớ* và *Đêm Tango*, tôi mới thật sự bước vào sáng tác.

Bước vào sáng tác cũng là lúc tôi bắt đầu đi vào một cảnh giới khác trong sáng tác: cô đơn, một nỗi cô đơn cùng cực. Trong nỗi cô đơn cùng cực đó, tôi chỉ có âm nhạc là người bạn đồng hành sánh vai đi tìm một *hạnh phúc lớn* cho đời

mình. Hạnh phúc đó có thể có nhiều dạng thức khác nhau, có thể tìm thấy vào nhiều thời điểm khác nhau. Tôi tin rằng tôi có điểm phúc thấy được niềm hạnh phúc lớn đời mình, ít nhất cũng một lần dù chỉ thoáng qua vài phút trong một *tia nắng đầu xuân*.

Thực tế mà nói, đó là thời gian tôi bị bệnh *depression* hành hạ thâm trọng. Sau này tôi vẫn đùa với vài người bạn thân rằng lúc đó tôi đang bị bệnh *tam thất*: thất tình, thất nghiệp và thất chí hạ tôi đo ván. Một điều buồn cười là tôi không hề biết mình bị bệnh trầm cảm. Đêm mất ngủ thức tới sáng cả 7 ngày trong tuần. Một đêm nằm nghe radio cho đỡ trống vắng, tình cờ nghe được thông báo cần người thử một loại thuốc mới để trị bệnh trầm cảm mà còn được trả chi phí. Lúc đầu tôi không lưu tâm đến, nhưng khi nghe đến đoạn người đọc thông báo cho biết triệu chứng bệnh trầm cảm là...thì tôi mới bật cười. Thôi chết, thì đúng rồi chứ sao nữa? Rất tiếc lúc đó tôi không có phương tiện để đến thử thuốc và nhận tiền. Thôi, cứ tiếp tục đối và nằm chờ chết vậy.

Tia nắng đầu xuân cứu tôi: một tia nắng nhẹ xuyên qua khung cửa sổ vào một buổi sáng đầu năm. Ánh nắng thật đẹp, thật huy hoàng với một sức sống thật mãnh liệt. Một giòng nhạc đột nhiên tuôn chảy liên miên từ tim tôi, thúc giục tôi phải viết về tia nắng. Tôi vực mình ngồi dậy mà viết, viết trong nín thở, tai không còn nghe những tạp âm thường ngày trong đời sống chung quanh mình. Lúc đó chỉ có ánh nắng, tiếng đàn, tiếng loạt xoạt của trang giấy kẻ nhạc, tất cả hòa hợp vào nhau trong một *hạnh phúc* thật màu nhiệm qua ánh nắng huy hoàng đó. Tôi viết *Hạnh Phúc* trong niềm hạnh phúc vô bờ mà cũng là niềm cô đơn vô bến, một tâm trạng mà tôi cảm nhận được lần đầu tiên trong đời. Tôi còn nhớ mình thầm nói: “*xin hạnh phúc hãy vì tôi mà ở lại*”.

Nhớ lúc Phạm Duy thời trước có lần lang thang đi tìm hạnh phúc, ông đi khắp nơi qua bao nhiêu thống khổ đời người, và cuối cùng tìm thấy hạnh phúc:

trong nhân tình đầy bác ái,

*trong kinh cầu một hồi chuông,
giữa Đức Tin bao la phơi phới...
trong cơ khổ của thế giới...*

❖ (Tìm Nhau, 1957)

Năm 1998 tôi tìm thấy hạnh phúc trong *ánh nắng qua khung cửa sổ*, dù chỉ trong vài phút. Lần đầu tiên trong cuộc đời, tôi *thấy* được *hạnh phúc*, *thấy* ánh nắng đó qua cảm giác, qua từng hơi thở từng sợi tóc từng tế bào trong cơ thể tôi.

*Một chiều xuân vội nắng ta đi tìm muôn ý thơ
mừng em về*

“Mừng Em Về”! “Em” ở đây chính là ánh nắng, là hạnh phúc của tôi đó. *Hạnh Phúc* ra đời vào đúng ngày mùng 1 Tết 1998.

Buồn C Major (1998)

Nhớ lại lúc còn ngồi ở học đường, tôi có học một năm về nhạc *jazz*. *Võ nghệ* tôi tới lúc đó là võ nhạc cổ điển và võ giang hồ. *Jazz* là một thể giới lạ lẫm, nhạc lý căn bản thì thể loại nhạc nào cũng giống nhau nhưng bài bản *jazz* khác nhạc cổ điển gần cả 100% mà cũng không dính dáng gì tới võ giang hồ mà tôi nghĩ mình cũng *ngon* lắm. Kết quả: tôi *lội* gần chết. Lý do tôi học *jazz* là vì muốn sáng tác ca khúc *jazz* và viết nhạc đệm đặc biệt *jazz* mà tôi rất hâm mộ. Cứ tưởng bỏ, vào học mới thấy khó ơ là khó (có lẽ khó là khó với riêng tôi thôi, nếu là một người khác với sức học trung bình thì chắc học được dễ dàng). Thật là vỡ mộng!

Ra trường, bao nhiêu kiến thức học về *jazz* tôi...nổi xung thiên cho vào thùng rác hết. Vỡ mộng mà! Cho tới thời điểm đó tôi vẫn không có ý định sẽ sáng tác ca khúc *jazz*, nói đúng ra là *ca khúc mang âm hưởng jazz*. Những *Hạnh Phúc*, *Vương Ván*, *Nhớ Hồ Cầm* ngay cả *Đêm Tango*, đều nặng chát cổ điển. Mãi tới khi tôi ngồi xuống viết một ca khúc mới, *Buồn C Major*, loay hoay làm sao mà nó trở thành sáng tác *jazz* đầu tay. Tôi mừng còn hơn trúng số độc đắc. Số độc đắc tiền tiêu bao nhiêu cũng hết, nhạc càng viết ngày càng giàu thêm. Mãi về sau này tôi có dịp quen với một nhạc sĩ *jazz* trẻ tuổi Greg Adams, Greg tốt nghiệp Cao Học về *Jazz*

Studies nhận xét rằng *nhạc you viết có một ít đặc tính nhạc jazz*, làm tôi càng tự tin hơn về khả năng viết ca khúc mang âm hưởng *jazz* của mình. Tôi trúng số độc đắc thêm một lần nữa và mừng phát điên lên được.

Tiện đây cũng nói thêm. Tôi từng tự soạn nhạc đệm *Buồn C Major*, *Buồn Cung Sol*. Trong thâm tâm tôi không hài lòng lắm vì tự biết mình không soạn đúng nhạc *jazz*. Về sau Greg Adams đệm đàn lại cho tôi *Buồn C Major*, *Buồn Cung Sol*, là những sáng tác cũ. Sau tôi viết thêm một ít bài nữa, cũng mang âm hưởng *jazz*, Greg đệm đàn thật đúng ý tôi.

Trở lại với *Buồn C Major*. Các bạn còn nhớ truyện Tiêu Sơn Tráng Sĩ của Khái Hưng kể chuyện nhà sư giả hiệu Phạm Thái? Có thật trong lịch sử VN, cuộc tình Phạm Thái Trương Quỳnh Như đã lưu lại cho hậu thế những áng văn thơ bất hủ, làm giàu có thêm cho nền văn học VN như thế nào thì chúng ta đã biết.

Phạm Thái khi thất cơ lỡ vận trở thành *hủ chìm*, đến nỗi một người bạn đồng chí - Nhị Nương - cũng phải chào thua mà bỏ đi không thèm ngó ngang gì tới nữa. Tuy nhiên, Phạm Thái còn có *cơ vận* để mà *thất* mà *lỡ* trong khi *cơ vận* là hai chữ không có trong từ điển tôi, vậy mà tôi *cảm thông* tới nơi tới chốn nỗi *buồn Phạm Thái*. Chỉ vì Thái và tôi mang cùng một tâm bệnh: bất đắc chí.

Phạm Thái - Khái Hưng để lại cho đời 4 câu thơ say quá *đã* như sau:

*Sống ở dương gian cấp chén nhè,
Chết xuống âm phủ cấp kè kè.
Diêm Vương phán hỏi rằng: “chị đó?”
Be!*

“Be”, đây là be rượu. Tôi không phải là *hủ chìm* như Phạm Thái nhưng cũng từng say ngất ngưỡng và cũng muốn chia xẻ với các bạn đồng điệu tâm tư say *bí tí* của mình qua *Buồn C Major*.

*Mềm môi lẩn quay say sưa thêm bơ phờ.
Buồn rữ chiếc bóng muốn xiêu, buồn thiêu!*

Cõi Ta (1998)

Cũng năm 1998 này trong một chuyến lái xe xuyên bang, tôi ngừng xe ở một trạm nghỉ - *rest area* – vào một buổi chiều muộn với ý định cho xe và người nghỉ qua đêm. Lâu ngày quá tôi không nhớ rõ là tiểu bang nào, dường như Arkansas. Thật ra một người với trí nhớ bình thường sẽ không quên chốn mình đã ghé qua nhất là nơi chốn này để lại một bài hát. Do trí nhớ ngày càng tồi tệ (và thêm nhiều lý do khác) nên mới có tập nhạc này để ghi lại sự ra đời những sáng tác của mình trước khi trí nhớ tôi đi nghỉ mất dài hạn.

Trở lại với chuyến ngừng xe qua đêm. *Rest area* này nằm lưng chừng giữa một khu đồi núi hoang vu. Trong bãi đậu xe cũng không có bao nhiêu xe, chỉ vài chiếc đậu cách xa nhau, im lìm. Có lẽ họ cũng đang nghỉ ngơi để sáng mai tiếp tục chuyến hành trình mỗi người về một nơi chốn khác nhau. Một đêm hội ngộ âm thầm.

Buổi chiều tháng Tư trời còn lạnh lạnh, ánh dương lặn dần về phía tây sau lưng đỉnh đồi cao. Và xa xa trên ngọn đồi đó là những cây thông đứng chờ vơ soi mình giữa đồi núi chập chùng, giữa vô biên trời đất. Tôi nghĩ đến Nguyễn Công Trứ xưa kia có lần than thở rằng:

*Kiếp sau xin chớ làm người,
Làm cây thông giữa núi đồi mà reo*

Sao tâm tình tôi lúc bấy giờ giống như lời thơ Nguyễn Công Trứ đến như thế không biết nữa. Còn đang co ro trong xe tôi cũng bật dậy ngồi viết xuống những note nhạc đầu tiên về cây thông của riêng mình, *Cõi Ta*. Chiếc Toyota cỡ nhỏ loại *liftback* chật hẹp, gia tài nòi niều son chảo, mùng mền chiếu gối, vali và cây đàn chất đống phía trước phía sau, nhúc nhích cũng đã là khó. Không nhớ rõ tôi cục cựa như thế nào cho tới gần sáng thì viết xong ca khúc *Cõi Ta* dưới ánh đèn vàng vọt lờ mờ trong khu *rest area* giữa vùng đồi núi hoang vu Arkansas.

Tiếng Ca Dâng Hiến (1998)

Khoảng cuối năm 1998, tôi viết *Tiếng Ca Dâng Hiến*.

Tôi gặp một giọng hát trẻ qua một chương trình nhạc thánh phòng. Giọng hát em thật nhẹ, thật thánh thót như tiếng chim hót trong lành. Em cho biết em thích hát để mà hát, hát vì yêu nhạc chứ không mộng tưởng theo nghề ca hát. Thế là tôi mặc cho sức tưởng tượng bay cao, cao vút lên để nghe tiếng đôi chim uyên và đôi thiên thần cất tiếng hòa ca, hiến dâng giọng hát mình cho âm nhạc và cho cuộc đời. Còn gì đẹp hơn.

Xin lưu ý vấn đề trùng tên. Người hát Kim Phụng đây là em gái tôi, không phải là Kim Phụng/Thương Linh. Em gái tôi đã từng cùng tôi đi gieo lời ca tiếng hát khắp nơi trong cộng đồng VN vùng Hoa Thịnh Đốn từ những năm đầu của thập niên 80s, từ những chương trình văn nghệ quê hương cho đến những chương trình ra mắt văn thơ nhạc v.v...

Mộ Khúc (2000)

Sau Vương Ván (1982) ít năm không nhớ rõ năm nào, có một lúc tôi lại có ý định viết một ca khúc mang cái ý gợi nhớ quê hương, mang máng cái âm hưởng của *Giấc Mơ Hồi Hương, Hướng Về Hà Nội* mà không hẳn là cái ý của Vũ Thành và Hoàng Dương. Có nghĩa không nhất thiết phải mơ một ngày hồi hương hoặc nhớ về một nơi chốn nào cụ thể. Nó phải là *cái gì khác*. Ý nhạc này tôi cứ loay hoay mãi mà không thành hình. Nhạc cứ soạn được vài note vài câu chả ra làm sao, tôi bỏ dở và bỏ luôn mộng làm...nhạc sĩ.

Mãi cho đến 2000 lần đầu tiên khi nghe qua tấu khúc Warsaw Concerto của Richard Addinsell, một ý nhạc chợt bật ra thật rõ nét rồi một giọng nhạc tuôn trào trong tim tôi. Cùng lúc đó không hiểu vì đâu hai câu thơ Thôi Hộ lại lớn vờn trong trí nhớ lâu ngày tưởng đã quên:

*Nhật mộ hương quan hà xứ thị
Yên ba giang thượng xử nhân sầu.*

Tạm định nghĩa:

*Trời đã chiều tôi không thấy quê nhà ở đâu
Khói tỏa trên sông khiến lòng người ta sầu muộn.*

Tôi đã tìm ra *cái gì khác* mà 15-17 năm trước không tìm ra. Nghe Warsaw Concerto, rên ư ử

hai câu thơ Thôi Hộ, tôi liên tưởng tới những ngày tìm đường vượt biển lênh đênh trên sông Cửu Long 2 đêm liền mà không đi thoát. Sau đó gần cả năm lại lênh đênh trên biển nước Cần Giờ chờ ra biển cả để vượt đại dương đi tìm tự do. Tôi chưa bao giờ thấy *khói sóng* trên sông nước Cửu Long hay biển nước Cần Giờ mà cũng chẳng biết có hiện tượng khói sóng ở hai nơi này không nữa. Chắc là không đâu vì miền nam là miền đồng bằng mà, nhưng tôi cũng không dám đoán mò thêm vì sẽ *lòi ra* cái dốt nát khoa học của mình. Tuy nhiên chắc chắn chả ai cấm tôi cứ tưởng tượng ra cho có.

Câu đầu tôi viết là “*giòng sông cuối chiều mờ mờ vàng rơi*” thì nhạc đúng là *chôm* một câu trong Warsaw Concerto nhưng bắt đầu từ giữa câu thứ nhì trở đi cho đến hết bài là nhạc là tôi phát triển ra hoàn toàn theo ý muốn. Nói về lời thì “*giòng sông cuối chiều*” đúng là ý thơ Thôi Hộ, nhưng thay vì *khói sóng* thì tôi tả là sương rơi. “*Vàng rơi*” cũng là sương rơi, cách dùng từ không xa lạ trong thi phú VN. Bích Khê năm xưa từng viết:

Vàng rơi vàng rơi thu mênh mông.

❖ (Tỳ Bà)

Và rồi sau đó tôi phóng tay hoàn tất bài hát theo ý của mình. Vậy đó mà nhạc đệm viết quá dở cho nên không có MP3. Có thể nay mai thử lại chăng? Tuy nhiên nếu soạn nhạc đệm lại vừa ý đi nữa, hát nổi hay không lại là một vấn nạn khác.

Buồn Cung Sol (2001)

Số là khi tôi viết xong khoảng nửa bài *Buồn Cung Sol*, nhân một cơ hội họp bạn tình cờ, tôi liền ôm đàn phằng phằng nửa bài này cho một số bạn bè nghe thử, trong đó có chị Châu Hà. Chị nghe xong thì lên tiếng khen ngợi.

Nhân tiện đây xin có đôi dòng về chị Châu Hà. Mặc dù cùng cư ngụ trong vùng Hoa Thịnh Đốn lâu năm vậy mà tôi chẳng bao giờ có dịp quen biết chị và anh Văn Phụng. Mãi cho đến năm 2000-2001 chị đó, tôi mới có cơ hội quen biết

chị trong lúc anh thì đã qua đời đầu cũng 8-9 năm trước rồi, tôi không nhớ chính xác lắm.

Khi nghe tôi hát *Buồn C Major* và *Buồn Cung Sol*, chị là đầu tiên người khuyến khích tôi nên tiếp tục sáng tác nhạc jazz: *cậu là người tiên phong viết nhạc jazz, nên tiếp tục*. Chị là đàn chị kỳ cựu lâu năm trong giới ca nhạc, dù ở Hoa Kỳ nhưng giây nhợ chẳng chịt từ hải ngoại về tới VN là việc thường. Lời khuyến khích của chị chắc cũng phải dựa trên một thực tế nào đó mà chị biết rõ.

Theo tôi biết thì cho tới thời điểm tôi viết *Buồn C Major* 1998, dường như VN trong và ngoài nước không ai đề cập gì đến nhạc jazz. Nhận xét này của tôi hoàn toàn dựa trên những phương tiện truyền thông phổ biến vào thời điểm đó. Thật ra nếu có thì tôi cũng không biết vì không nghe gì cả mà cũng không hề có ai đề cập gì tới.

Tiên phong viết nhạc jazz hay không, khi mất việc làm thì đau khổ như gì. Xếp bảo tôi phải bán cho được từng đó món hàng thì mới tiếp tục ở lại làm việc, bán không hết thì, a lê, đi chỗ khác chơi. Trời ơi, bảo tôi ôm đàn ngồi lê đường với thùng đàn củ kỹ có lẽ còn dễ chịu hơn đi bán hàng. Thật khổ!

Xếp đuổi, mất việc năm nhà bèn viết...*Buồn Cung Sol* cho đỡ tủi.

Mùa Xuân Rượu Và Tóc Dài (2002)

Bài *Mùa Xuân, Rượu và Tóc Dài* ra đời chỉ vì bài...*Suối Tóc* của anh Văn Phụng và đánh dấu sự quen biết với chị Châu Hà. Không tuyên bố gì cả nhưng tôi xem như viết bài này để tặng chị ấy. Trong thời gian này chị và các anh như anh Lưu Nguyễn Đạt, anh Nguyễn Nhật Khánh, và cá nhân tôi đều cùng góp tay góp sức giúp chị trong dự án in lại tuyển tập nhạc Văn Phụng, trong đó có thêm một số bài chưa phổ biến bao giờ.

Vì việc này tôi thường ghé ngang *nhà già* chỗ chị ở. Lui tới thường xuyên, hai chị em làm việc thì ít, đấu láo thì nhiều. Vào những lúc đó, chị vui miệng kể lại tôi nghe nhiều mẩu chuyện vô cùng hấp dẫn không có trong tài liệu sách vở bất

cứ ở đâu. Ví dụ như trong thời gian tân nhạc VN mới thành hình, ở Hà Nội Văn Phụng là người tiên phong mang một không khí mới mẻ vào sinh hoạt ca nhạc qua những nhịp điệu vui tươi như thế nào. Thời gian này chị Châu Hà đi học hát với một bà thầy người Pháp ra sao. Anh *cua* chị như thế nào vv.

Rồi khi vào năm sau 54 ở Sài Gòn, tên tuổi Văn Phụng Châu Hà gắn liền nhau trong đời ca hát như thế nào thì ai cũng đã biết. Một chi tiết vô cùng hấp dẫn nhân tiện kể lại đây, không lại quên. Đó là câu chuyện về bài *Chán Nản* mà tôi rất yêu thích. Tôi nói với chị là cảm giác tôi khi nghe bài này thì chả có gì là...chán nản cả. Chị cười và nói thật ra có gì quan trọng đâu. Lúc đó anh chị hờn giận nhau về việc gì đó, anh giờ hai tay lên trời than rằng: *sao chán quá thế này!* Đại khái vậy.

Còn nhiều mẫu chuyện hấp dẫn nữa nhưng hãy dừng lại ở *Suối Tóc*. Văn Phụng đã diễn tả *suối tóc* của riêng anh qua một *ca khúc đẹp* như thế thì làm sao tôi dám viết một *suối tóc* giống như Văn Phụng được nữa? Tuy nhiên suối tóc bao giờ cũng là một hình ảnh đẹp đối với tôi, cho nên tuy không dám viết gì thêm về một *suối tóc văn phụng*, nhưng có ai cấm tôi viết một về mái tóc dài của riêng mình, phải không các bạn?

Và với tình cảm văn nghệ với chị Châu Hà, *Mùa Xuân, Rượu và Tóc Dài* ra đời vào mùa xuân 2002.

Phố Lạ (2002)

Chuyến trở về Sài Gòn lần đầu tiên của tôi sau 22 năm dài dang dở là để thực hiện CD đầu tay *Buồn C Major* (và cũng là CD cuối cùng). Trước khi trở về Sài Gòn tôi đã từng nghe nhiều người đi trước về thuật lại kinh nghiệm tâm trạng là một người ngoại quốc ngay trên đất nước mình. Không tin cũng khó, tin cũng không cách chi hình dung ra được. Để rồi xem sao.

Tôi đặt chân về Sài Gòn, chỉ không đầy một ngày, thằng em tôi Nguyễn Bảo đưa tôi đi một vòng thành-phố-xưa-thân-quen: Sài Gòn không nhận ra tôi mà tôi cũng không còn thấy Sài Gòn

của tôi đâu nữa. Tôi không phải là *dân* Sài Gòn nữa rồi, tệ hơn nữa, tôi là một người ngoại quốc ngay trên đất nước mình. Trời ơi! Kinh nghiệm người đi trước đúng quá, đúng đến phát sợ.

3-4 đêm đầu tiên mất ngủ trong motel chờ sáng nghĩ về một sự thật hiển nhiên mà tôi không dám nhìn nhận: tôi đã thật sự mất Sài Gòn rồi. Lòng quặn đau, loay hoay không biết phải làm sao để khuây khỏa cho qua hết đêm. May quá tôi có mang theo vài tờ giấy kẻ nhạc, liền ngồi ngay trên giường rên ư ử mấy note nhạc đầu tiên ở Sài Gòn: phố cũ năm xưa giờ là phố lạ! Rồi thì những note nhạc kế tiếp kéo về như một trận *avalanche*, tôi viết luôn một mạch.

Ta không thấy ta trong lòng em!

Em, ở đây chính là Sài Gòn cũ của tôi đó.

Người hát Phố lạ là Triệu Vinh. Vinh là một người bạn tôi chỉ mới quen trước khi Phố Lạ ra đời chỉ ít năm. Qua âm nhạc, hai anh em chúng tôi trở nên thân thiết, từng cùng nhau đi ca hát trong cộng đồng VN vùng chúng tôi cư trú. Và Vinh cũng sát cánh tôi trong những buổi giới thiệu nhạc tôi đến cộng đồng người VN trong vùng.

Một Cõi Lưng Chùng (2003)

Có một lần tôi và vài người bạn lái xe ngang những vùng núi non, càng lúc dốc càng lên cao càng vòng quanh hiểm trở. Lúc xe ở lưng chừng núi nhìn xuống bên bờ vực sâu mới thấy hãi hùng. Ở lưng chừng núi đột nhiên lòng cảm khái, tôi nghĩ đến vài ý nhạc vài câu hát. Khi trở về tôi bắt đầu ôm đàn phẳng phẳng dạo thử vài note, và ca khúc *Một Cõi Lưng Chùng* ra đời.

Qua sự giới thiệu của chị Hoàng Lan Chi, tôi làm quen Nguyễn Thảo ở mãi Houston để nhờ Thảo hát dùm tôi hai bài trong CD *Buồn C Major*. Nguyễn Thảo ở xa quá nên tôi không *đàn đúm* với gì được với Thảo. Sau khi CD *Buồn C Major* ra đời thì tôi không có cơ hội để qua lại với Thảo nữa, mãi đến gần cuối 2021 mới gặp lại.

Rồi Cũng Sang Mùa Hè (2004)

Tôi nhớ mùa hè 2004 là năm có rất nhiều ve sầu, *cicada*. Theo tin tức khoa học thì 7 loại Cicada cứ mỗi 13 hoặc 17 năm thì lại tủa ra một lần tìm vợ tìm chồng để con đẻ cái, ồn ào 24 giờ không mệt mỏi. Xác ve chết ngập mái nhà, ngập đường ngập xá, ngập đầy trên các cành cây....Mới mùa hè 2021 đây thôi, cicada lại tủa ra kêu la ồm tỏi. Đây thời gian này tôi bắt đầu thu lại một số nhạc trước 75 trong công trình *hát nhạc cũ giải khuây* thì một số bài thu luôn cả tiếng ve sầu trong đó. Lý do, chỗ làm việc của tôi cũng là cái studio thu nhạc – dùng chữ *studio* cho *sang trọng* thật ra tôi chỉ có cái bàn giấy, cái computer và cái micro kê sát cửa sổ. Dù cửa sổ đã đóng kín nhưng tiếng động vẫn xen vào. Dĩ nhiên nghe nhạc qua cái headphone thì mới nghe được tiếng ve.

Trở lại với ca khúc Rồi Cũng Sang Mùa Hè. Cũng vì tiếng ve sầu cicada năm đó, ve sầu thì người làm sao vui? Mà người đã không vui thì nhạc sao vui được?

Đau Nặng (2004).

Cảm cúm năm tê liệt mấy hôm, vậy mà tôi cũng ngóc đầu dậy mà viết Đau Nặng. Ngẫm nghĩ cái thân phận mình lúc nào cũng đau nặng không cách nào vươn lên nổi. Do đó, đau nặng vừa là đau thể chất vừa là đau cả về cái thân phận mình nữa.

Một Chút Jazz Vào Giọng Hát Em (2005)

Tôi nghĩ người nhạc sĩ sáng tác ca khúc nào cũng mong tìm được một giọng hát phù hợp với giọng nhạc của mình. Ai cũng nói giọng nhạc Trịnh Công Sơn phải có giọng hát Khánh Ly. Giọng nhạc Nguyễn Văn Đông thì có Hà Thanh. Và theo ý kiến cá nhân tôi, ca khúc của Phương chưa có ai khác diễn tả xuất sắc như Lê Uyên. Không phải vì Lê Uyên điêu luyện hơn hay diễn tả hay hơn những giọng hát khác nhưng vì cái chất đam mê trong giọng hát Lê Uyên nó hết sức phù hợp với giọng nhạc của Phương. Đơn giản chỉ có vậy.

May cho tôi quá, tôi gặp được *ngày-xưa-Kim-Phượng-bây-giờ-là-Thương Linh* (nhưng tôi quen miệng vẫn cứ Kim Phượng mà gọi). Một giọng hát mà có người nhận xét là *smoky* và *intoxicated* (*smoky*: khói thuốc lá; *intoxicated*: *xin* nồng nực mùi rượu). Một nhận xét khác: *con bé sinh ra chỉ để hát nhạc của cậu*. Đây là lần thứ ba tôi trúng số độc đắc. *Nam Mô A Di Đà Phật!* Xin nhắc lại, lần thứ nhất trúng số độc đắc của tôi là viết được bài nhạc *jazz* đầu tay, Buồn C Major. Lần trúng số độc đắc thứ nhì là Greg Adams nhận xét *nhạc của you có một ít characteristics của một bài nhạc jazz*.

Thật vậy, trong những buổi trình diễn tại địa phương vùng DC này giới thiệu ca khúc của tôi, tiếng hát của Thương Linh hết sức đặc biệt, chiếm được cảm tình của rất nhiều người. Như đã trình bày bên trên, không phải vì Thương Linh có giọng hát điêu luyện hơn hoặc hát hay hơn những giọng hát khác nhưng chỉ vì cái chất *smoky* và *intoxicated* trong giọng hát nó hết sức phù hợp với giọng nhạc của tôi.

Và lần thứ ba trúng số độc đắc này gọi hứng để tôi viết *Một Chút Jazz Vào Giọng Hát Em* tặng cho Thương Linh. Thế nhưng cái duyên âm nhạc giữa hai chúng tôi không *thọ* qua khỏi vài ca khúc em hát cho tôi trong CD đầu tay *Buồn C Major*. Bao nhiêu ca khúc khác tôi sáng tác sau đó đều không có may mắn *lọt vào mắt xanh* của Thương Linh, kể cả *Mỗi Mong*, một ca khúc tôi viết sau đó mấy năm để nhắn gởi riêng Thương Linh cũng đành chịu số phận hẩm hiu.

Có Hạt Bụi Đường Len Lên Mi(2006)

Nhà có khách đặc biệt đến chơi, nàng *tổng cổ* tôi đi cho khuất mắt mắt cả nửa ngày. Lang bang lang tang, ghé ngang starbucks ngồi ngẫm nghĩ mà tui cái thân cái phận cái sự cái đời. Quán kê vài cái bàn cái ghế bên lề đường, xe chạy ngang bốc bụi – bụi thật hay bụi tưởng tượng không bảo đảm lắm nhưng nó cũng làm xót con mắt, bèn viết *Có Hạt Bụi Đường Len Lên Mi*.

Mấy năm sau lôi kéo được một tay jazz pianist, Greg Adams vào cùng chơi nhạc ở một quán

phở địa phương. Nhân dịp đó, tôi nhờ Greg thu âm phần nhạc đệm bài này (và một số bài khác). Không nhớ sao lúc đó không thu giọng hát, bây giờ làm sao hát nổi đây? Chắc cứ tiếp tục ngâm dăm đó rồi tính sau.

Rủ Em Lên Núi (2007)

Thời gian này tôi nghĩ nhiều về thiên nhiên, nơi tôi có thể hòa mình vào chung sống với trời đất, để nghe đất thở để nghe trời chuyển mình trò chuyện cùng đất. Tôi có cảm giác thấy mình cùng thở một không khí và nằm cùng mảnh đất với thiên nhiên ngay ở giữa thiên nhiên, để thấy thiên nhiên là nơi tôi nghỉ ngơi, lòng nhẹ nhàng quên hết những điều ưu uất. *Nàng của tôi* kể lại từng có lần nằm trên mặt đất trong một chuyến đi *hiking*, thả hồn theo với thiên nhiên mà cảm được sự chuyển mình của đất trời.

Gần nhà tôi ở khoảng nửa giờ lái xe trên *freeway* là đến một vùng núi nhỏ nhô dài và là nơi dân địa phương hay lui tới ngắm cảnh thiên nhiên và thở bầu không khí trong lành. Núi không cao lắm, không hang hốc hay hiểm trở gì nhưng lên tới đỉnh núi là nhìn thấy cả một vùng trời đất hùng vĩ bao la.

Từ thế kỷ 18, nhà thơ Nguyễn Du đã từng nói:

*Cảnh nào cảnh chẳng đeo sầu,
Người buồn cảnh có vui đâu bao giờ!*

Đúng quá. Núi có linh hồn hay không là do tâm tình của con người. Tôi tha hồ mà tưởng tượng vậy.

Tôi sáng tác *Rủ Em Lên Núi*, tiếng là *rủ em* nhưng chính là để nói lên với chính tôi rằng trong bao nhiêu năm qua tôi đã lụy quá nhiều vào những chen đua, vào những ước muốn hảo huyền mà quên khuấy đi mất rằng thiên nhiên là nơi tìm quên một cách nhẹ nhàng thoải mái nhất – dĩ nhiên chỉ với riêng tôi thôi.

Về sau nghĩ lại, khi tôi viết *Một Cõi Lưng Chùng* mấy năm trước tuy đã cảm thấy sự huyền diệu của thiên nhiên nhưng để thấm thía cái ý diệu huyền của nó phải chờ tới khi viết *Rủ Em Lên Núi*. Càng viết càng nghĩ ngợi và càng *thấm đòn* đó mà!

Một Thời Đã Qua (2007)

Một ngày cuối năm ngồi ôn lại đời mình, những kỷ niệm đẹp nhất trong đời tôi trở về qua một bài hát của Phạm Duy: *Chỉ Chùng Đó Thôi*, ông viết vào năm 1975 chỉ một hai tháng trước biến cố 30-4. Tôi từng thú nhận với những người bạn rất thân rằng tôi trưởng thành qua giọng nhạc Phạm Duy. Các bạn có thể tưởng tượng được không lúc con tôi mới 7-8 tháng tuổi gì đó, nửa đêm thay vì ru con bằng ca dao thể mà tôi lại ư ử *Bên Cầu Biên Giới*. Thế là chú nhóc đang làm rầy làm khó cha khó mẹ lại ngủ khò trên vai tôi. Dĩ nhiên làm sao chú phân biệt được ca dao hay *Bên Cầu Biên Giới*? Chú ngủ khò là vì cái ư ử êm êm âm nhạc trên vai tôi đó thôi. Xin lưu ý: tôi không ư ử *Bên Cầu Biên Giới* theo điệu *tango* như thông lệ đâu nhé, tôi ư ử theo điệu...*xì lô*.

Tiện đây nói luôn. Theo tôi, cấu trúc âm nhạc *Bên Cầu Biên Giới* không có tí chất *tango* nào trong đó, làm sao tôi *tango* cho được? Trong một CD nào đó đã khá lâu, Duy Cường soạn *Bên Cầu Biên Giới* theo điệu...*xì lô* cho Lệ Thu hát. Duy Cường là con trai Phạm Duy, nếu ông bố viết *tango*, tại sao ông con lại chơi *xì lô*? Tôi không quen biết gia đình Phạm Duy để hỏi, nên đành xem bài *xì lô* do Duy Cường soạn là câu trả lời vậy. Trở lại với *Chỉ Chùng Đó Thôi*, Phạm Duy viết thế này.

*Ta Yêu Em mù lòa,
Như A-đam ngủ ngờ
Yêu E-va khờ khờ
Cuộc tình trình tiết đó.
Nhưng thiên tai còn chờ
Đôi uyên ương vật vờ,
Chia nhau xong tội đồ,
Đầy đọa lâu mới tha*

Chia nhau xong tội đồ, đầy đọa lâu mới tha?
Ông viết như thế có phải *chết cha* bọn sinh viên học sinh thế hệ chúng tôi không? Hấp dẫn quá, tha hồ mà tưởng tượng. Đó là những năm Tú Tài I Tú Tài II và 1-2 năm đầu đại học của bọn tôi, thời gian đẹp nhất của đời tôi, những năm tập mộng mơ, những năm tập làm thơ làm thần tập hát tập hồng, tập “*cua đào*” (danh từ thuở

đó), tập “*đau khổ*” (trong khi chưa biết cái *khổ* thật sự nó có mùi vị như thế nào) mà không thấy ra rằng:

*Tội đời giăng mê êm ru như nhung,
Ngã nhào như không!*

Cho nên

*Hôm qua đàn gương tủi thơ rụng rơi,
Bao nợ duyên gánh gồng mòn hơi,
Chợt thêm được nghỉ ngơi*

❖ (Một Thời Đã Qua)

Đó là những lời *thú tội* của tôi với cuộc đời lúc đã về chiều. Tiên đây xin mạn phép hương hồn nhạc sĩ quá cố Phạm Duy cho tôi sửa lời hai câu hát như sau: *Chia nhau xong tội đồ, trời xanh nào có tha*. Đó mới là thực tế, mới đúng với kinh nghiệm của riêng tôi. Dĩ nhiên câu hát sửa lời này chỉ dành riêng tôi *rên ư ử* cho đỡ buồn chứ chả dám mang ra hát. Mô Phật!

Trương Quỳnh Như (2009)

Từ rất lâu tôi vẫn ngưỡng mộ những chuyện tình xa xưa trong lịch sử VN. Trí nhớ tôi lại không đủ tốt để nhớ hết bao nhiêu truyện tình đã được viết thành ca khúc. Thử nhớ lại xem. Chuyện tình Huyền Trân và Trần Khắc Chung chẳng hạn, tôi nhớ đã có nghe qua ít nhất hai bản khác nhau.

Trong hai bản, một là bản của của Phạm Duy, *Nước Non Ngàn Dặm Ra Đi* lồng trong trường ca *Con Đường Cái Quan*. Với tôi đây là bản viết hay nhất so với bản thứ hai theo trí nhớ của tôi. Bản thứ hai? Tôi chỉ có thể mơ hồ nhớ lại ấn tượng đầu tiên nghe được thì chả có gì hấp dẫn. Thử vào tìm trên *internet* thì thấy có bản của Nhất Sinh, tựa là *Tình Sử Huyền Trân*. Không nhớ chắc đây có phải là bản tôi nghe được ngày trước hay không nhưng bản này không hấp dẫn tí nào (đối với tôi thôi), vì không đúng *xì tin* nghe nhạc của tôi.

Ngoài truyện tình Huyền Trân - Trần Khắc Chung, còn những chuyện như: Trọng Thủy - Mỵ Châu, Trương Chi - Mỵ Nương, Nguyễn Huệ-Ngọc Hân, Từ Thúc-Giáng Hương, Tú

Nguyên-Giáng Kiều, Phạm Thái-Trương Quỳnh Như vv.

Như đã nói, tôi chỉ mới nghe được *Nước Non Ngàn Dặm Ra Đi*, *Tình Sử Huyền Trân* và *Trương Chi*. Ca khúc về *Trương Chi*, theo tôi thì chỉ có *Trương Chi* của Văn Cao kể lại là xuất sắc nhất, có cấu trúc âm nhạc rất phong phú và nghệ thuật rất cao. Phải kể luôn *Thiên Thai* cũng của Văn Cao về chuyện *Lưu Nguyễn* đi lạc chốn Đào Nguyên yêu say đắm các cô tiên nữ mà quên cả đường về. Đây phải kể là hai ca khúc hiếm hoi xuất sắc nhất, có giá trị nghệ thuật bậc nhất trong nền âm nhạc VN.

Như đã *tả oán* về nỗi *ám ảnh* Phạm Thái qua bài *Buồn C Major*, năm 1996 tôi đã thử viết *Trương Quỳnh Như* nhưng không thành công. Phải đợi đến 2009 có dịp viết lại, tôi viết một mạch là xong chẳng sửa chữa gì thêm. Trong *Buồn C Major* 1998 tôi chỉ mượn hình ảnh Phạm Thái để *kể lể* về nỗi buồn của mình. Trong *Trương Quỳnh Như* 2009, tôi viết về truyện tình có thật này trong lịch sử VN, dựa vào truyện *Tiêu Sơn Tráng Sĩ* của Khái Hưng và một ít tài liệu sách vở tôi còn giữ được.

Tiền đây tôi cũng muốn nói qua về Kim Vui, người hát Trương Quỳnh Như và Đêm Huyền Cầm trong tập nhạc này. Thật ra Kim Vui tên thật là Trần Thị Vui, theo chân các anh các chị đi ca hát từ thập niên 80s. Trong số những giọng hát đàn chị của Vui thời đó có Kim Phụng, Kim Khuê. Không nhớ ai là người đầu tiên gọi tên Vui là Kim Vui để phù hợp với Kim Phụng, Kim Khuê, từ đó chết tên.

Có Những Niềm Vui (2009)

Miền Đông Bắc Hoa Kỳ là nơi có đủ bốn mùa mà mùa hè thường là mùa rất nóng bức. Hôm nào mà độ ẩm ướt trong không khí lên hơi cao thì thôi khỏi nói, nóng *nhể nhại*. Thế nhưng hôm nào *trời thương nghĩ lại cho thế gian nhờ* thì mùa hè cũng có những ngày nắng rất đẹp và rất mát mẻ. Tôi viết *Có Những Niềm Vui* trong một ngày nắng đẹp như thế.

Mỗi Mong (2009)

Như đã *thổ lộ* từ *Một Chút Jazz Vào Giọng Hát Em*, cái duyên âm nhạc giữa Kim Phượng/Thương Linh và tôi chỉ là *thôi thì thôi nhé có ngần ấy thôi*, nói theo Phạm Thiên Thư. Sau CD Buồn C Major, Phượng *thiên cư* sang Cali theo nghề ca hát, và đổi tên lại là Thương Linh. Về sau nghe nói rất thành công. Chúng tôi cũng không giữ liên lạc gì thường xuyên cho lắm.

Năm 2009 trên chuyến bay đi Toronto, Canada, lần đó ngồi bên cửa sổ nhìn ra hàng hàng lớp lớp mây bay cuộn cuộn chả biết sao lại khiến tôi nghĩ về những ngày tháng Thương Linh và tôi làm cái việc âm nhạc với nhau.

Sau khi công trình thực hiện CD đầu tay *Buồn C Major* tôi hoàn tất, tôi đã cố gắng hết sức tạo cơ hội để giữ Thương Linh lại vùng này để mong có cơ hội tổ chức những đêm nhạc với tiếng hát hết sức đặc biệt ấy, chẳng là bạn bè tôi ai cũng yêu mến giọng hát Thương Linh. Tiếc thay, tôi bất lực không có khả năng tạo ra bất cứ cơ hội nào để giữ em, đành để mất em chứ sao bây giờ?

Buồn C Minor (2010)

Thời gian này Greg Adams đệm đàn lại cho tôi những sáng tác cũ *Buồn C Major* và *Buồn Cung Sol*. Sau đó thêm một loạt những sáng tác mới như *Một Thời Đã Qua*, *Mỗi Mong*, *Rủ Em Lên Núi*, *Không Có Em*, *Tưởng Tượng*. Rất tiếc sau đó Greg Adams bận bịu sao đó mà không nhận lời đệm đàn cho tôi nữa.

Tôi viết xong *Buồn C Minor* đáng lẽ nên rủ áo trần gian, từ giã sân khấu cộng đồng VN cho yên thân sau bao nhiêu nỗ lực bao nhiêu cố gắng bao nhiêu đụng chạm, phiền muộn và điều tiếng thị phi. Bắt đầu đời viết nhạc jazz bằng một *Buồn C Major*, đáng lẽ nên đóng lại ở *Buồn C Minor* thì chắc cũng xong nợ trần. Thế mà tôi vẫn còn ham muốn vẫn còn u mê tiếp tục ước mơ *làm đẹp âm thanh trong rừng âm nhạc VN* một cách vô nghĩa lý. Chỉ thêm tuyệt vọng, chỉ thêm đau lòng.

Anh Nguyễn Mai, một người bạn rất thân có lần nói đùa rằng *tôi có bệnh...ngu bẩm sinh, biết là sẽ chết mà vẫn cứ nhào dzô*. Tôi còn nhớ anh nói xong câu đó thì hai anh em thích chí quá mà cười phá lên thật thoải mái. Chỉ vì điều anh nói tuy đùa nhưng lại thật là chính xác.

Tôi quen anh qua một chương trình nhạc tuy quảng cáo là *thính phòng* nhưng có *ca múa vũ kịch tạp lục từng lâm* trong đó. Trước đây tôi từng nghe có người lên tiếng phê bình rằng người VN *nghe nhạc bằng...mắt*. Không biết ai đó đã *phán* một câu thật xác đáng: *nghe nhạc bằng mắt. Thính phòng, nhưng có tạp lục từng lâm*, thật là điều dở với danh từ chữ nghĩa, hoặc *thính phòng* không phải là *phòng nghe nhạc* như tôi vẫn nghĩ. Năm xưa ở Sài Gòn đã có danh từ Đại Nhạc Hội đầy đủ các tiết mục ca vũ nhạc kịch, tại sao không dùng danh từ này mà lại gọi là *thính phòng*? Nhưng thôi, điều tôi muốn nói ở đây là anh Nguyễn Mai.

Trong số những ca khúc trình diễn lần đó do tôi phụ trách viết hoà âm phối khí, có một bài hát thật hay và thật rộn ràng. Tôi không nhận được muốn phá phách một tí cho vui thêm bằng cách chừa ra một trường canh không viết note nào trong phần nhạc đệm trong khi nhịp vẫn đếm (nói là đếm cho rõ nghĩa, chứ nhạc đi nhanh quá, người chơi nhạc đã quá quen tay nên cứ để nhịp lướt qua rồi vào lại, rất nhịp nhàng ăn khớp). Tôi nghĩ chỉ có trời mới biết vì ai công đầu rảnh rỗi để ý những tiểu tiết đó làm gì. Vậy mà anh Mai lại để ý đến chi tiết này và *tra vấn* tôi nhiều lần. Nhưng cũng từ đó hai anh em trở nên hai người bạn rất thân. Chính anh cũng từng *tra vấn* tôi về tựa đề *Buồn C Major*. Buồn, nhưng tại sao lại là *Major*? Đúng ra phải là *Minor* mới *hợp lý* chứ!

Từ khi bắt đầu viết những ca khúc mang âm hưởng jazz, tôi vẫn cố công tìm kiếm một nhạc sĩ jazz để thử đệm đàn những ca khúc tôi viết cho ra *cái chất jazz*, xem có đúng như tôi mong đợi không. Khi thực hiện CD *Buồn C Major*, vì không tìm được nhạc sĩ jazz nên tôi phải tự soạn nhạc đệm lấy. Kết quả, nhạc đệm jazz tôi viết là jazz pha chè, jazz...giả. Tôi viết nhạc đệm

ngiên về khuynh hướng cổ điển, tô điểm thêm tí hợp âm *jazz* thì được, nói đến nhạc đệm đúng *jazz* thì tôi đành chịu chết. Chỉ vì căn bản sở học tôi về *jazz* không đủ để tôi đệm đàn *jazz* đúng nghĩa cho được. Những người quen thuộc nhạc *jazz* đều nhận ra nhạc đệm trong *CD Buồn C Major* không đúng là *jazz*.

Tôi viết xong *Buồn C Minor* thì cũng phải đến khoảng mấy tháng sau chỉ đó thì mới gặp Greg Adams. Phải công nhận từ khi có Greg đệm đàn, tôi mới thật sự cảm được cái chất *jazz* trong nhạc của mình được diễn tả tới nơi tới chốn. Đây chính là nhạc đệm *jazz* mà tôi đã tìm từ rất lâu. Kể từ 1998 *Buồn C Major* cho tới 2010 *Buồn C Minor*, tôi đã tìm ra.

Đêm Huyền Cầm (2011)

Lần đầu tiên tôi nghe Diana Nguyễn chơi đàn violin, tiếng đàn thật ấm và đầy tình cảm làm tôi ngạc nhiên thích thú. Không phải tôi là người duy nhất mà là những ai có dịp nghe cháu chơi đàn đều công nhận điều đó. Năm 2011 lúc gặp tôi, cháu Diana Nguyễn chỉ mới 19 tuổi. Tôi viết *Đêm Huyền Cầm* là để riêng tặng Diana, nhưng đồng thời cũng muốn nói lên cái đẹp của tiếng đàn violin và cái đẹp của âm nhạc.

Violin, viola, cello là các loại đàn học thì được rồi đó, nhưng đàn sao cho hay cho có hồn lại là một việc khác. Nói chung thì điều này ứng dụng cho tất cả các loại nhạc khí, ở đây tôi chỉ muốn nhấn mạnh đến các loại đàn dây, trong đó phải kể cả đàn guitar (guitar dây là đàn thùng).

Tôi đã từng biết có người chơi đàn violin, bấm rất chính xác độ cao thấp các note nhạc, và kỹ thuật chơi đàn rất vững. Nhưng khổ nổi, tiếng đàn violin rất máy móc, nóng nảy, và lại thiếu một yếu tố quan trọng nhất, theo ý kiến của riêng tôi, là cái chất *tình*. Không có cái chất *nhựa* quan trọng này, bạn chỉ có thể *chơi note* nhưng bạn không *chơi nhạc* được. Tôi cũng đã từng nghe một người trình diễn nhạc cổ điển guitar. Kỹ thuật vững, luyện tập khá kỹ, nhưng tiếng đàn hết sức khô khan không có một chút *tình*. Tiếng đàn khô khan này làm tôi cảm thấy ngại không muốn đến làm quen.

Ngược lại, năm 2011, 19 tuổi, người bé nhỏ như trẻ nít 13-14, thế mà tiếng đàn cháu Diana làm rung động lòng người. Tiếng đàn này có phải ai dạy mà được? Vị thầy dạy nhạc nào cũng chỉ có thể dạy học trò về kỹ thuật, còn tiếng đàn phải tự tâm người học viên phát ra.

Sinh đẻ ở Hoa Kỳ nhưng do cha mẹ bắt buộc, cô bé phải tập nói tập nghe tiếng Việt, không giỏi nhưng cũng tạm tạm. Tuy nhiên *Lời* tôi viết trong *Đêm Huyền Cầm* thì con bé chịu, phải nhờ bố mẹ cố vấn, giải thích thêm. Cũng là một kỷ niệm đẹp vậy. Chắc chắn cháu Diana sẽ không cơ hội nào để đọc những giòng chữ này, nhưng tôi thành tâm chúc cháu thành đạt trên đường học vấn và đường đời. Và nhất là vẫn tiếp tục chơi đàn để mang niềm vui về cho nhân loại.

Tướng Tượng (2011)

Cuối năm 2011 mùa Noel, mùa tặng quà tặng cáp. Tôi là một nhạc sĩ nghèo nhất thế giới thì làm gì có khả năng tài chính mà cáp với quà? Không có khả năng tài chính thì...*tướng tượng* vậy. Thì đây: tôi sẽ mua cho *nàng* chiếc khăn quàng cổ cho ấm trong những ngày đông tháng giá, sẽ mua cho *nàng* chiếc nhẫn kim cương (mà *nàng* thường mơ ước), thậm chí tôi còn đi đánh cướp chiếc du thuyền để đưa *nàng* đi chơi thành *Vienne* nghe nhạc *luân vũ* Johann Strauss, rồi ghé đến *Corcovado* để nghe nhạc *bossa nova* của Antonio Carlos Jobim...

Nàng nghe xong chỉ....cười cười không nói.

Tuyết Rơi (2012)

Sau hơn 30 năm làm cái việc âm nhạc ở Hoa Kỳ, bao nhiêu nỗ lực bao nhiêu dự án không dự án nào thành hình hoặc nửa đường gãy đổ hết. Mỗi ngày tôi lại mỗi thấy rõ ràng hơn rằng bao nhiêu ước vọng đều giống như tuyết rơi, ngồi bên trong khung cửa nhìn ra thì rất đẹp. Nhưng tuyết sẽ tan thành nước khi ngoài trời nhiệt độ lên cao. Tuyết trắng đẹp đến mấy cũng chảy tan biến đi đâu mất. Vọng động cho mấy cũng thành bụi bay.

9 năm sau tôi viết *Phía Bên Ngoài Khung Cửa Sổ* cũng trong cùng một tâm trạng như thế này.

Không Có Em (2013)

Một hôm tôi gọi phone Greg Adams cho biết vừa viết xong một ca khúc mới với tâm ý là sẽ chơi *rubato*, và nói với Greg điều tôi suy nghĩ. Đương nhiên làm sao mà *rubato* đúng nghĩa cho được khi Greg và tôi ở cách nhau vài chục dặm đường. Kết quả là Greg gởi tôi một bản piano nhạc đệm chậm rãi, thông thả tượng trưng cho *rubato* thể thôi. Và tuy không là *rubato* đúng nghĩa, Greg đệm đàn piano quá hay.

Ngồi Starbucks Nghĩ Về Em (2013)

Cuối năm 2013 khi viết xong *Ngồi Starbucks Nghĩ Về Em*, tôi lại tìm Greg Adams để đàn cho tôi. Greg không trả lời. Liên lạc thêm lần nữa, Greg cũng không hồi đáp. Vậy tôi đã hiểu và thông cảm. Giữa lúc phân vân không biết sẽ phải làm sao, may quá, tôi tìm được một *jazz pianist* khác, Dan Lamaestra. Dan đồng ý đàn cho tôi và nhận thù lao với giá phải chăng.

Quên nói, tôi cũng trả tiền thù lao cho Greg Adams hàng tháng mặc dù với giá *discount* vì Greg và tôi từng chơi nhạc với nhau ở một quán phở VN ở khu tôi ở trong thời gian đó, và tôi nghĩ Greg là bạn tôi nhưng chắc tôi đã lầm lẫn điểm này. Cả Greg và Dan đều sinh sống bằng nghề chơi đàn, mình phải sống phẳng thôi.

Và quả thật, Dan chơi đàn hay quá, ngoài sự mong đợi của tôi. Như vậy, tôi đã có thể yên tâm mà ngồi Starbucks để nghĩ về...*nàng*.

Tựa Vào Vai Anh (2014)

Gợi hứng từ hai câu thơ Xuân Diệu trong bài thơ tựa là *Chiều, 1938*.

*Không gian như có giây tơ
Bước đi sẽ đứt, động hờ sẽ tiêu*

Bài thơ này sau được Phạm Duy phổ nhạc đặt tựa là *Mộ Khúc*. *Mộ* cũng là chiều, khúc hát buổi chiều.

Tôi không cố tình đi tìm bài thơ *Chiều* để tìm đúng hai câu thơ trên lấy hứng mà chỉ tình cờ nghĩ đến, đơn giản có vậy. Có dịp là tôi ngẫu nhiên cho bạn bè nghe. Thú vui tôi chỉ có chừng

đó. Trong một buổi họp mặt vào mùa hè 2015, trong số những người có mặt có một nhân vật chỉ mới quen lần đầu, cũng là dân văn nghệ cũng làm thơ về tranh. Tôi ngẫu nhiên ngao *Tựa Vào Vai Anh*. Nghe xong, người bạn mới quen vỗ bàn tuyên bố rồn rảng: bốn chữ *ghì chặt nụ hôn* quá mới quá lạ, những chữ khác trong bài không có gì mới, *viết lại hết đi!*

Mời các bạn nghe bản...không viết lại vậy.

Nghịch Âm Buồn (2015)

Trên sàn bục gỗ chỉ lớn vừa đủ chỗ cho vài người nhạc sĩ, một cây đàn piano, một cây kèn đồng, một giàn trống, một cây contrabass. Người nữ ca sĩ đứng hát. Ánh sáng chỉ vừa đủ để nhận ra em. Nghe em hát thì chỉ có chết lặng đi thôi.

Cách đây khoảng 8-9 năm, Kim Phụng, bây giờ đã đổi tên là Thương Linh, sau khi dời sang Cali khá lâu một hôm liên lạc cho tôi biết đang đi hát ở quán cà phê Lạc Cầm, và *khoe* rằng không khí ở đó giống như không khí mà chúng tôi thường mơ ước từ những năm thực hiện CD Buồn C Major. Mãi cho đến hôm nay tôi vẫn chưa có cơ hội sang chơi Lạc Cầm, không biết Lạc Cầm thời đó và bây giờ ra sao. Cũng không biết Thương Linh bây giờ ra sao.

Tôi viết *Nghịch Âm Buồn* trong những suy tư vẩn vơ như thế. Nhạc tôi toàn những nghịch âm, những cung bậc và giai điệu hoàn toàn xa lạ trong thưởng ngoạn của người VN. Nhưng bảo tôi phải viết sao cho dễ nghe để được chấp nhận, tôi biết tôi sẽ không viết được. Và cho dù tôi có mang nhạc mình đi hát ở Lạc Cầm hay bất cứ trên một bục gỗ nào khác, chắc chả được bao nhiêu người đến nghe.

Ta Gối Lại Ta (2015)

Năm tôi học lớp Đệ Nhị, năm thi Tú Tài I, ông bà già tôi gởi tôi đến ăn học ở nhà cô và dượng tôi ở tỉnh Long Khánh. Chẳng là vì cô tôi là giáo sư dạy Pháp Văn, và dượng tôi dạy Toán, bảo đảm thằng con học hành hàng tháng, và thi cho đậu cái bằng Tú Tài, ít nhất cũng sẽ được học tiếp. Vào thời điểm đó chiến tranh leo thang dữ

đội đó, bọn học sinh chúng tôi nếu thi rớt tú tài thì...các bạn còn nhớ nhà thơ Nguyễn Tất Nhiên nói gì không?

*“Thi hỏng tú tài ta đợi ngày đi,
Thi hỏng mất rồi ta hụi tình yêu”*

❖ (Thà Như Giọt Mưa. Phạm Duy phổ nhạc)

Thời đó, ôi, thời đó!

Tôi vào học trường Bán Công Xuân Lộc, ở đó làm quen nhiều bạn mới, nam có nữ có, trong số đó có vài người sau này gặp lại khi về Sài Gòn vào đại học. Và ở Bán Công Xuân Lộc, tôi gặp Phạm Thanh Tùng, học cùng lớp. Hai thằng trở nên hai thằng bạn rất thân, vì hợp khẩu, vì cùng văn nghệ văn gừng với nhau. Tùng thật ra lớn hơn tôi vài tuổi, và vì thế *hư hỏng* sớm hơn, làm thơ viết văn viết nhạc sớm hơn tôi rất nhiều. Tôi *tài hoa nở muộn* nên ngoài 40 tôi mới tập tành sáng tác. Gia đình Tùng xem tôi như người nhà và ngược lại. Sau biến cố 30-4-75, hai anh em chúng tôi còn gặp nhau vài lần, sau thưa hẳn vì hoàn cảnh xã hội lúc đó. Và vào thời gian 1980 tôi lại tìm đường vượt biển nên xem như mất liên lạc luôn, mãi cho đến 2015.

Mãi đến mùa hè 2015, nhân cơ hội Liên Trường Long Khánh Hội Ngộ ở Seattle, Tùng mới tìm ra tôi. Tôi vốn không biết gì về buổi hội ngộ này, và cũng không biết dân Long Khánh định cư ở Hoa Kỳ đông đúc đến thế. Trong buổi hội ngộ này, cựu học sinh Long Khánh mời cô tôi (đương tôi đã mất) và một số thầy cô khác về tham dự. Tùng gặp cô tôi ở đó thì rất mừng vì biết là sẽ tìm ra tôi. Hai thằng 40 năm mới gặp lại, còn vui mừng nào hơn?

Vợ chồng Phạm Thanh Tùng lúc đó ở Massachusett, dù bận rộn công ăn việc làm cũng thu xếp thời gian đến thăm vợ chồng tôi, ở lại cả tuần lễ. Sau đó vài tháng tôi lại bay lên Massachusett với Tùng vài hôm. Bạn bè cũ gặp nhau, người khỏe vẫn khỏe thơ, người khỏe nhạc. Trong số mấy bài thơ Phạm Thanh Tùng khoe với tôi lần đó, có một bài phù hợp tâm trạng tôi nhất: *Ta Gối Lại Ta*. Tôi bèn đem bài thơ này ra phổ nhạc. Không nói ra, nhưng tôi

xem như đó là một món quà tặng bạn sau 40 năm.

Xin lưu ý: Tùng viết văn làm thơ lấy bút danh là Phạm Tiêu Hồ. Do đó các bạn sẽ thấy trong phần nhạc bản, bài *Ta Gối Lại Ta* ghi tác giả bài thơ là Phạm Tiêu Hồ.

Xưa Anh Đến Thăm Em (2015)

Mùa Noel 2015, tôi tặng nàng một món quà hết sức đặc biệt: hát cho *nàng của tôi* nghe sáng tác mới nhất *Xưa Anh Đến Thăm Em*. Vừa nghe xong chỉ vài câu đầu là nàng đã sùng sốt vì nó về lại cuộc tình của chúng tôi một cách vô cùng chính xác. Và rồi suốt bài hát nó cứ giống như một cuộn phim quay lại chuyện tình với vai chính *nữ* là một cô gái then thùng e ấp thơ ngây, trong khi vai *nam* lại là một gã mà *Chúa không dung Phật chẳng tha*, nhưng vì *nàng* mà hai *bạc vĩ nhân* của nhân loại cũng phải chào thua.

Về sau tôi đàn hát và thâu lại bài này cho đảng hoàng, vì hôm hát nàng nghe là thời gian tôi đang bị cơn bệnh cũ tái phát hành hạ, hát không ra hơi (hát không ra hơi nhưng vì cố hát cho nên cũng lấy được tí...*điểm* với nàng). Sau đó gởi cho *twin* của nàng nghe mà tôi không nói gì về bài hát. *Twin* của nàng lần đầu tiên nghe cũng đoán là tôi kể lại chuyện tình của chúng tôi. Thật ra mà nói, vì hai chị em rất thân nhau nên *twin* của nàng nghe là biết ngay.

Năm năm sau, 2020 lúc bắt đầu ngồi viết những giòng chữ này, tôi vẫn ước mong những gì tôi đã viết trong ca khúc *Xưa Anh Đến Thăm Em* 5 năm về trước vẫn cứ mãi mãi là như thế:

*Một ngày nào dù trăng gầy héo
Ta nuôi cho tình không buồn theo.
Cho tâm bao la,
Thân không xót xa
Giữa chốn giang hà*

Nhớ Hồ Cầm (2016)

Chú nhóc con chúng tôi năm xưa bây giờ đã ra trường (5/2017), vốn được gởi đi học đàn cello từ lúc cháu 5-6 tuổi gì đó không nhớ rõ. Từ năm cháu học lớp 9 đã bắt đầu ôm đàn theo tôi trình diễn các ca khúc nhạc VN do tôi soạn cho đàn

cello và những nhạc khí khác. Đến hai năm cuối ở trung học, tiếng đàn đã vững vàng và có nét ngọt ngào.

Khi cháu đi đại học, trường xa, rời nhà vào nội trú không mang đàn theo. Trong 4 năm đại học đó, thỉnh thoảng cháu vẫn về nhà chơi đàn với tôi trong những dịp *long weekend* hoặc lễ nghỉ lâu ngày. Nhưng chỉ được vài lần cha con lên bục gỗ chơi nhạc với nhau thế thôi. Thời gian còn lại thì cháu bận bịu việc học, rồi khi ra trường dọn đi nơi khác vì công ăn việc làm, cây đàn vẫn còn nằm cô đơn trong góc nhà từ bao nhiêu năm qua.

Cây đàn nằm góc nhà có khác gì thân tôi đâu?

Hồ Cẩm cũng là một nhạc khí mà *nàng của tôi* rất yêu thích. Lúc còn bé trung tiểu học thì không có cơ hội học đàn. Ở đại học cũng không. Mãi sau khi ra trường mới ghi danh học đàn. Được chừng một năm thì bỏ cuộc vì theo như *nàng than phiền* thì *nàng* không có khiếu chơi đàn và âm nhạc nói chung. Khi có con, mong con chơi đàn cho mẹ nghe.

Không ngờ *ông con* chúng tôi (bây giờ là *ông con* rồi chứ không còn là *chú nhóc con* của chúng tôi nữa), không chơi đàn cello mà chuyên về trống. Mấy năm đại học chuyên từng đó (cháu tốt nghiệp chuyên ngành *jazz drums*). Cây đàn cello vẫn tiếp tục nằm ở góc nhà đóng bụi.

Quên Lãng (2016)

Khi nghe tôi trình diễn lần đầu tiên ca khúc mới, *Quên Lãng*, trong một đêm nhạc dành cho thân hữu trong vùng, các em tôi và có lẽ một ít bạn bè khác nữa đều la lên: tango gì mà chả nghe ra điệu tango chi cả. Thì đây:

Khoảng thập niên 50-60, một nhà soạn nhạc tango người Argentina, Astor Piazzolla giới thiệu đến giới thưởng ngoạn một phong cách khác để diễn đạt điệu tango mà ông gọi là *Nuevo Tango* (hiểu là tango mới), trong đó ông pha trộn thêm chất liệu nhạc *jazz* và *classical* vào giọng tango mới của mình. Thời gian đầu nhạc tango mới của Astor Piazzolla bị phê bình dữ dội, nhưng sau đó dần dần được cả thế giới công

nhận và trình diễn khắp nơi. Nói chung, nếu muốn nghe tango truyền thống như *La Cumparsita*, *Por Una Cabeza*, *El Cholo*² v.v... thì sẽ không tìm thấy nó nơi các tấu khúc của Astor Piazzolla.

Tôi viết *Quên Lãng* từ nhiều năm trước (2011 thì phải) nhưng không hoàn tất vì không hài lòng lắm. Do gợi hứng từ tấu khúc *Oblivion*, tôi hoàn tất ca khúc *Quên Lãng* một cách dễ dàng. *Oblivion* của Piazzolla, một tấu khúc rất nhẹ nhàng, khác hẳn nhiều tấu khúc khác của ông, nhanh, *giật gân*, rất nhiều nhịp chỏi v.v... *Oblivion*, dịch nghĩa cũng là quên lãng, cho ta một cảm giác mơ hồ, chậm buồn như đang đi vào cõi lãng quên.

Như đã nói ở trên, bạn sẽ không nghe thấy tiết điệu tango quen thuộc ở *Oblivion* và *Quên Lãng* như ở *La Cumparsita*, *Por Una Cabeza*, *Adios Muchachos*. Căn bản tiết điệu tango qua *Oblivion* của Piazzolla căn bản thể hiện qua giọng bè trầm (bass.) Một cách vắn tắt, bạn sẽ “cảm” được *hoi* tango qua giọng *melody* và toàn bộ hòa âm của tấu khúc này. Đó là tiết điệu *Nuevo Tango* mà tôi đã học được từ *Oblivion* của Piazzolla.

Buổi Sáng 11 (2017)

Đình Trường Chinh là một họa sĩ và thi sĩ. Là họa sĩ nhưng không hề tốt nghiệp trường ốc nào về ngành họa. Tuy nhiên Chinh có ghi danh học các lớp vẽ, kỹ thuật căn bản, bố cục, chân dung, anatomy v.v... để giúp thêm về kỹ thuật vẽ. Vốn liếng hội họa của tôi là con số zero nên không có ý kiến, nhưng về thơ của Chinh thì tôi có vài điều để chia sẻ trong bài viết này. Xin nói rõ ở đây là tôi không có mục đích phê bình phân tích chi về thi phú mà chỉ nói qua một ít cảm nhận của mình về thơ của Chinh, đơn giản chỉ có vậy.

Trước nhất, tôi hiếm khi phổ thơ. Lý do đơn giản là vì thơ thì có vần có điệu, nhạc phải theo

² Có thể nói đây là những tấu khúc tango kinh điển thời trước

vần điệu và phải theo những trầm bổng của thơ. Phổ thơ thì những vị đi trước tôi như Phạm Duy, Phạm Đình Chương, Trịnh Công Sơn đã phổ rất hay, ai cũng biết, tôi có theo chân các vị đi trước đi chẳng nữa, có giỏi lắm cũng chỉ được từng đó. Nó phải là một *cái gì khác*. “Cái gì khác” đó có thể là thơ tự do hoặc thể thơ nào khác mà tôi chưa biết đến. Nếu là thơ tự do tôi lại rất *kết* thơ tự do của Đinh Trường Chinh. Đương nhiên tôi không phải là người duy nhất phổ nhạc thơ tự do.

Khởi thủy thì tôi Không hề đi tìm thơ tự do để phổ nhạc. Khi Chinh và tôi chia xẻ với nhau về những sáng tác của mình, tự nhiên tôi rất *cảm* thơ Chinh. Nét lạ lẫm, nét phóng túng, nhất là cách *chơi chữ* trong thơ Chinh rất hợp với cái tính *phóng tay mà viết* của của tôi, không gò bó, không theo luật lệ nào. Ví dụ về việc dùng từ đặc biệt Đinh Trường Chinh, trong bài Buổi Sáng 11, Chinh viết như sau:

*“Cả chiếc bóng này thả xuống mặt đường trải
xước cho những bàn chân, rồi vĩnh viễn ra
đi”*

Chiếc bóng mà làm trải xước những bàn chân khi *thả* xuống mặt đường? Cách dùng từ như thế này, với tôi thì nó kinh hoàng quá sức. Và vì vậy nó quá hay.

Đại ý về tựa đề Buổi Sáng 11, số là Đinh Trường Chinh khi đang đi dạo phố Paris, nghe tin hai tòa building *twin towers* ở New York bị bọn quá khích đánh sập, hàng ngàn nhân viên chính phủ làm việc ở *twin towers* thiệt mạng, động tâm mà viết về buổi sáng tang thương lịch sử này của Hoa Kỳ, buổi sáng 11 tháng 9.

Nhật Thực (ngày 21 tháng 8, 2017)

Lần đầu tiên trong 99 năm toàn thể cư dân vùng Hoa Thịnh Đốn và phụ cận được trông thấy hiện tượng nhật thực. Không nhớ là ngoài vùng Hoa Thịnh Đốn còn nơi nào khác ở Đông Bắc Hoa Kỳ có thể thấy được hiện tượng nhật thực hay không, nhưng quả thật đúng là học qua sách vở không bằng chính mắt mình quan sát và theo dõi.

Cư dân vùng Hoa Thịnh Đốn ai cũng tìm mua loại mắt kính đặc biệt để khi theo dõi hiện tượng nhật thực mà không bị hư mắt. Thiên hạ ai cũng chờ đợi giây phút đặc biệt này. Từ khoảng 1:17 trưa trăng bắt đầu đi về phía mặt trời, và cho đến 2:42 che lấp mặt trời, không gian mờ tối đi đến 80%. Và rồi từ từ trăng rời mặt trời ra để trả lại toàn bộ ánh sáng thiên nhiên cho thế gian vào lúc 4:01.

Điều hết sức đặc biệt ở đây là khi trăng *dụng tâm* che lấp mặt trời mà không che được hết, nên chừa lại một vành tròn vàng rực chung quanh mặt trời không bị lấp hết đi. Vành tròn vàng rực đó làm tôi tưởng tượng đến vòng...*kim cô* trên đầu *Tề Thiên Đại Thánh Tôn Ngộ Không* – cũng là chiếc vòng *kim cô*...tưởng tượng trên đầu tôi. Vòng này chính là vòng *tham sân si*, vòng *vọng niệm*, vòng *tục lụy* không dứt bỏ được. Tôi viết *Nhật Thực* kể lại hiện tượng hiếm có này, dĩ nhiên theo cách suy diễn của tôi để...*tả oán* về chiếc vòng *kim cô* trên đầu mình nữa.

Rồi Lúc Già Nua (2017)

Có ai trẻ mãi mà không già? Gần đây tôi có nghe thoáng qua Khánh Ly (hoặc ca sĩ nào không nhớ) hát một ca khúc đại khái cũng nói về khoảng thời gian tuổi đã xế chiều, xế lăm rồi. Rất tiếc tôi không tài nào nhớ nổi tựa đề bài hát để tìm lại thử nghe.

Từ thuở thiếu niên bao nhiêu mơ ước vẫn vơ cho đến khi tuổi thanh niên với những ước mơ đội đá vá trời, buổi sáng viễn vông buổi chiều lãng mạn. Rồi gặp nàng, rồi yêu thương, rồi lấy nhau. Nàng chia xẻ và rất hiểu con người, lý tưởng và nguyện vọng của tôi. Nàng vay nợ cho tôi đi làm cái việc vô bổ nhất thế giới: nhạc. Còn mong đợi gì hơn nơi người phối ngẫu của mình?

Nhớ trong ca khúc *Tình Đầu Tình Cuối*, Trần Thiện Thanh có viết: *lúc gần bó và có lúc sống gió*. Đời sống hôn nhân cũng giống như một cuộc vượt đại dương: có khi bão lớn có khi biển êm. Mấy ai tránh khỏi những lúc vượt đại dương như chúng tôi? Mấy mươi năm trôi qua

rồi cũng đến lúc già nua, bao nhiêu mặn ngọt cay đắng đã cùng nếm qua, từ mái tóc xanh cho đến lúc bạc phơ vẫn còn có nhau....Tôi viết như sau:

*Vườn sau mình ngồi với nhau, lo chi ngày sau,
Thời gian vẫn cứ bước mau cũng chẳng làm sao.
Không ưu phiền đâu.*

Ở Một Nơi Nào Một Lúc Nào (2018)

Càng lớn tuổi tôi lại càng yêu thiên nhiên hơn. Năm 2003 lái xe ngang một vùng núi non hiểm trở một bên là vực sâu, tôi đã cảm thấy cái huyền diệu của thiên nhiên về nhà ôm đàn viết *Một Cõi Lưng Chùng*. Năm 2007 lần đầu tiên tôi leo đá lội rừng ở một vùng núi non tương đối gần nhà, trở về viết bài *Rủ Em Lên Núi*. Đại ý khi đi xong những chuyến đó tôi mới hiểu ra bao nhiêu năm tôi đã không lưu tâm nhiều đến thiên nhiên, thật là một thiếu sót lớn lao (đối với tôi thôi). Và từ đó bất cứ lúc nào trời đẹp là chúng tôi rủ nhau băng rừng leo núi, hưởng thú thiên nhiên.

Sống ở thành phố nhưng tâm tư tôi luôn hướng về một nơi nào một lúc nào đó, xóa bỏ hết những hệ lụy trong cuộc sống, trả hết nợ nhân gian, đền bù ơn nghĩa xong là có lẽ sẽ thối lui về miền sông miền núi, không khí trong lành, không đua đòi bon chen, không chia li ngăn cách. Ước nguyện này có thành hình hay không thì không ai có thể biết trước được, nhưng ước mơ thì vẫn cứ mơ ước thôi, như bài *Chỉ Là Mơ Ước Thôi* tôi đã viết một năm sau đó. Không ước mơ thì làm sao có động lực để tiếp tục bơi lội trong giòng đời tục lụy này?

Một Buổi Sáng Ở Vườn Sau (2019)

Nàng và tôi vẫn có thói quen hay ra ngồi sau vườn vào những hôm mùa xuân nắng đẹp và trời trong lành. Khu vườn nhỏ xíu nhưng với bàn tay chăm sóc của người phụ nữ trong gia đình, khu vườn nhỏ xíu của chúng tôi trở thành một khu vườn thật xinh xắn với nhiều loại hoa khác nhau, xanh đỏ tím vàng nở rộ vào mỗi mùa xuân. Và cả một birdbath, một loại chậu nước để sẵn ra đó cho chim đến tắm và uống nước.

Những buổi sáng như thế chúng tôi ngồi bên chiếc bàn con, thưởng thức ly cà phê nóng thơm và yên lặng hắng giờ để nhìn ngắm khu vườn xinh nhỏ nhắn này. Chúng tôi cứ mãi mê theo dõi các chú chim tíu tít bay nhảy trên các cành cây, tiếng các chú sóc thò đầu ra ở góc vườn thấy chúng tôi thì chạy vút sang bên kia góc vườn, và tiếng thở của thiên nhiên, và của cả hoa lá xinh tươi khi trời vào xuân. Hạnh phúc ở đâu không biết, nhưng ở ngay trong khu vườn xinh nhỏ nhắn này, tôi đã *nhìn, nghe và thở* cái hạnh phúc của mình.

Chỉ Là Mơ Ước Thôi (2019)

Những ước mơ của tôi, mười không đạt được một. Nhưng không mơ ước thì không còn động lực nào có thể đẩy tôi đi tới để tiếp tục bơi lội trong giòng sông đời thường này. Từ những lãng mạn viễn vông lúc thiếu thời cho đến khi trưởng thành khôn lớn, bao nhiêu dự án, bao nhiêu chương trình hoạt động đều không thành hình hoặc nửa chừng gãy đổ hết. Bây giờ ở tuổi xế chiều, vẫn cứ phải mơ ước như một động lực đẩy mình tiếp tục đi tới. đi cho hết khoảng đời còn lại. Vui với những gì đang có mà không đi tìm thêm. Bắt buộc phải vậy thôi.

Lỡ Thời Gian Đứng Im (2020) Khoảng Đời Còn Lại (2020)

Năm 2020 này là một năm đặc biệt bậc nhất trong lịch sử thế giới: cơn đại dịch *coronavirus*. Lúc tôi ngồi viết tập nhạc này, hôm nay ở đây, ngày 29 tháng 11 năm 2020, trên toàn nước Mỹ đã có gần 13 triệu 400 ngàn ca bị nhiễm vi khuẩn, và 266,838 người đã thiệt mạng mà thế giới vẫn chưa có phương thuốc để ngăn ngừa. Từ giữa tháng ba năm 2020, văn phòng tôi thông báo nhân viên gom góp những gì cần thiết cho việc làm rồi về nhà luôn cho tới khi có thông báo mới. Sau đó 1-2 hôm là cả quận học chánh quận Fairfax, tiểu bang Virginia và rồi toàn nước Mỹ ra thông báo đóng cửa hoặc hạn chế đi lại tới đa cho tới khi có thông báo mới. Và cho đến hôm nay, cuối tháng 11 năm 2020 nhiều người vẫn còn trấn thủ lưu đồn...tại gia, trong đó có tôi.

Không ngờ thời gian nằm chết dí ở nhà lại là thời gian sáng tác nhiều nhất. Theo dõi tin tức hằng ngày tôi mới biết là các nhạc sĩ Hoa Kỳ - và cũng rất có thể nhạc sĩ ở các quốc gia khác - cũng sáng tác nhiều trong giai đoạn này. Từ giữa tháng ba cho đến hết tháng tư, mọi sinh hoạt trong xã hội dường như đứng lại. Thời gian không gian tê liệt nằm im một cách ngạt thở, và trong tê liệt nằm im đó tôi viết *Lỡ Thời Gian Đứng Im*. Và khi đã quá lục tuần tuổi tôi, lại đang sống trong kinh hoàng xã hội, trong lo âu và bất chừng trong đời sống, tính tới những ngày còn lại là vừa, tôi viết *Khoảng Đời Còn Lại*.

Đêm Tango 2 (2020)

Đêm Tango 3 (2020)

Lúc tôi viết Đêm Tango 1997, không nghĩ tới việc gọi đó là Đêm Tango số I vì làm sao biết được 23 năm sau lại viết thêm một loạt 2 bài tango? Cả ba bài tango đều cùng một đề tài, bài đầu gợi ý bài sau: gặp nàng trong một đêm vũ trường, *tình trong như đã mặt ngoài còn e*, không ngờ *e* thật. Sau đêm đó ai về nhà nấy và không bao giờ gặp lại. Đành tango... một mình vậy.

Sài gòn Những Ngày Tháng Cũ (2020)

Tôi rời Sài Gòn vượt biên vào năm 1980, đến 2020 đúng 40 năm. 18 năm trước tôi viết *Phố Lạ*, phố cũ Sài Gòn đã trở thành phố lạ. Sài Gòn thay đổi quá nhiều và quá nhanh, tôi không thể nào nhìn thấy tôi đi trong lòng thành phố Sài Gòn như năm xưa nữa. *Phố Lạ* viết về những quận đầu khi trở về Sài Gòn lần đầu tiên sau 22 năm, *Sài Gòn Những Ngày Tháng Cũ* viết về những hoài niệm không quên của một thời tuổi trẻ.

Không thể nào quên những ngày tháng học thi Tú Tài 1972-73, bạn bè năm bảy thẳng cùng thức đêm học thi với nhau. Gần như chiều nào cũng ngồi lê quán cóc góc đường Võ Tánh Trần Hưng Đạo bàn chuyện đại sự tiểu sự hoặc chuyện nhảm vui cười, và dĩ nhiên không quên được cô hàng cà phê ở đó. Cũng không thể nào

quên sân trường Văn Khoa trong khi các bạn đồng lớp người vào trường Luật, kẻ vào Sư Phạm, người vào Khoa Học và kẻ đi Dược Khoa v.v...

Rồi những tháng ngày đất nước trải qua những biến động chính trị lịch sử lớn lao làm đổi thay toàn bộ nếp sống của người Sài Gòn, thay đổi toàn bộ nếp sống con người, đất nước Việt Nam. Người ta sống trong sợ hãi lo âu trong chế độ mới: chế độ Cộng Sản. Và rồi không chấp nhận sống trong chế độ mới, người người chờ cơ hội vượt biển vượt biên tìm đường tự do cho dù phải đánh đổi cả mạng sống của mình.

Làm sao quên được những ngày lênh đênh trên biển cả không biết trôi dạt về đâu? Làm sao quên được thời gian tạm cư nơi trại tỵ nạn chờ ngày định cư ở một đất nước tự do? Làm sao quên cơn bão tuyết đầu tiên trên xứ người? Còn quá nhiều điều không quên làm sao kể hết?

40 năm lòng vẫn nghĩ về Sài Gòn, Sài Gòn của *những ngày tháng cũ*.

Một Mình (2020)

Gian phòng nơi tôi ngồi làm việc cũng là một nhà kho chứa đầy đồ đạc trong nhà, tôi chỉ được một góc nhỏ. Tất cả mọi việc từ làm việc cho sở, viết nhạc, thu âm, đều xảy ra bên cạnh cửa sổ nơi bàn giấy của tôi ở đó. Viết nhạc thì tôi viết trên nền music notation Sibelius trong máy computer (trước khi có computer thì toàn viết tay trên giấy kẻ nhạc). Gọi là thu âm, thật ra tôi chỉ có cái micro cắm vào computer, đàn hát gì cũng chỉ có bấy nhiêu chứ chả có phòng thu gì cả. Và tôi làm vệc *Một Mình*, chả có... *mình* nào khác.

Buổi Sáng Sau Ngày Hôm Qua (2020)

Đây là bài thơ thứ nhì của Đinh Trường Chinh tôi phổ nhạc. Tình cờ cũng lại là một bài viết về *buổi sáng*. Không nhớ Chinh có bài nào về *buổi tối* hay không để phổ nhạc luôn một thể cho có tối có sáng: *Yin Yang* đề huề (đùa tí nhé Chinh).

Tựa đề bài này cũng là cách dùng từ ngữ một cách lạ lẫm và phóng túng đặc biệt Đinh Trường

Chinh. Buổi sáng sau ngày hôm qua tức là sáng nay chứ *khi* gì nữa? Vậy mà Chinh không viết là *sáng nay*, lại dài giọng *vẫn tự* mà viết thành *Buổi Sáng Sau Ngày Hôm Qua*. Do đó tôi cũng dài giọng *âm nhạc* mà *phóng tay* viết những note những âm trình lạ lắm khi phổ nhạc. Nói đùa tí cho vui chứ khi đã *phóng tay* thì nhạc nó cứ lôi cuốn mình đi.

Vấn Mong Thu Về Suốt Năm (2020)

Có lần Đinh Trường Chinh hỏi trong số sáng tác của tôi có bài nào về thu. Lạ thật. Thu là mùa rất dễ *động tâm* để sáng tác, vậy mà trong suốt bao nhiêu năm tôi chỉ viết được hai bài: *Rủ Em Lên Núi* và *Chỉ Là Mơ Ước Thôi*. Hay là vì vô tình với thu? Không có đâu, với tôi dù năm nào thu cũng bỏ tôi đi nhưng vì *hương tình cũ vẫn thơm thom lòng chiếu chán*, cho nên tôi *vẫn mong thu về suốt năm* đó chứ. Và tôi viết *Vấn Mong Thu Về Suốt Năm*.

Tango Diên(2020)

Mới chừng 1-2 năm trước đây thôi, Thái Thanh qua đời. Cuối năm 2020 Mai Hương theo chân Thái Thanh. Và hôm qua đây (15 tháng Giêng năm 2021) lại nghe tin Lê Thu cũng mất. Những tên tuổi gắn bó với nền ca nhạc VN từ trước 75 từ từ rơi rụng. Nghe tin Lê Thu qua đời, tôi liền gởi *text* cho Đinh Trường Chinh, Nguyễn Ngọc Châu và anh Nguyễn Mai, Chinh gởi lại tôi vốn vẹn một chữ: *buồn!*

Trở lại với *Tango Diên*. Tôi đã viết xong bài này từ đầu tháng 10, năm 2020 sau bài *Vấn Mong Thu Về Suốt Năm* một hai tuần lễ chỉ đó nhưng không hát thâu được vì lý do sức khỏe. Trong bài *Tango Diên* có nhắc đến tên Thái Thanh, Khánh Ly và Lê Thu, hoàn toàn là một sự tình cờ.

Một ít kỷ niệm cũ ghi lại đây mong chia sẻ với các bạn đồng điệu. Hồi trước 75 không nhớ năm nào, lần đầu tiên nghe Lê Thu hát *Hương Xưa* và *Dạ Khúc* (*Serenade*) mê quá, mê giọng hát Lê Thu từ thuở đó. Xin nhắc lại VN có 3 bài *Dạ Khúc* khác nhau. *Dạ Khúc* của Nguyễn Mỹ Ca mở đầu bằng câu “*Gió gầy hương nhớ, nâng*

tiếng đàn xa xưa”... *Dạ Khúc* của Nguyễn Văn Quý mở đầu bằng câu “*Ai về trong bước phong sương lùa gió phủ phàng*”. Và bài *Serenade* tôi nhắc đến ở đây là *Serenade* của Schubert-lời Việt Phạm Duy. *Serenade* dịch ra Việt ngữ cũng là *dạ khúc*, một từ Hán Việt. Ngoài 3 bài *Dạ Khúc* này ra còn bài *Dạ Khúc* nào nữa hay không thì tôi không biết.

Khoảng hai năm cuối cùng trước biến cố tháng 4 năm 75, anh em chúng tôi hay kéo nhau ra quán cà phê Hân trên đường Cường Để rất gần Văn Khoa ngồi nghe nhạc (thời đó nghe nhạc là nghe qua máy cassette thôi). Hân không phải là quán cà phê duy nhất chơi nhạc ở quanh đó nhưng Hân chơi toàn nhạc bọn tôi yêu thích qua giọng hát Thái Thanh, Lê Thu, Khánh Ly, Sĩ Phú, Duy Trác vv. Cứ mỗi lần ghé Hân, yêu cầu bài nào là chủ quán cho nghe bài đó.

Tin Lê Thu qua đời như một động lực để tôi thử hát thâu. Nhạc đệm thì đã soạn xong từ lâu, cái khó là thâu hát. Cuối cùng cũng thâu hát xong nhưng phải nhờ vào kỹ thuật *ráp nối* nhiều mới hát thâu được hết bài (câu nào dài quá phải hát hai lần, mỗi lần chỉ nửa câu thôi, đại ý là vậy). Tôi hoàn tất thâu âm *Tango Diên* vào khoảng cuối tháng Giêng năm 2021 xem như một tưởng nhớ gởi đến Lê Thu và những ca sĩ thế hệ trước 75 đã ra đi.

Nếu Anh Chỉ Có Một Điều Này (2020)

Tình cờ nghe ai đó nói một câu tiếng Anh: “*if I had one thing to say*”, không hiểu vì sao câu nói đó biến thành nhạc trong trí tưởng tượng của tôi. Tự nhiên tôi nghĩ ra câu thứ hai ngay sau đó: “*để nói với em một lần thôi*”. Và rồi nhạc tuôn ra như lũ lụt, lời viết theo không kịp. Tôi viết một mạch trong ngày là xong. Hôm sau xem lại một lần nữa, thêm một hôm nữa, cứ tưởng tượng đang viết một ca khúc mới. Và cuối cùng hết sức hài lòng.

Nghĩ cái *nghề* sáng tác nó cũng lạ. Không rõ những nhạc sĩ, nghệ sĩ sáng tác những bộ môn khác như hội họa, thi ca v.v... ra sao, riêng kinh nghiệm tôi cho thấy một ý nhạc nhiều khi phải nuôi cho đến khi chín mùi mới viết xuống thành

note thành bài bản. Ngược lại nhiều khi chỉ một vài note nhạc lớn vồn trong đầu, một hai câu nói *vô tội vạ* của một người nào đó cũng có thể biến thành những giòng nhạc liên tục tiếp nối. Lại!

Phía Bên Ngoài Khung Cửa Sổ (2021)

Thời gian này tôi khá bận rộn với ba công trình. (1) tiếp tục thu âm và cập nhật tập nhạc *Ca Khúc Ngô Minh Trí*, và (2) bắt đầu công trình chọn bài và thu âm một số những ca khúc chọn lọc nhạc VN mà tôi gọi là *Xế Chiều Nghêu Ngao Nhạc Cũ*. Đây là những ca khúc thu lại cũng là ghi lại những gắn bó với nhạc VN mà tôi đã trải qua từ thuở thiếu thời và bây giờ thì tuổi đã xế chiều, và (3) hoàn tất thu âm một ít sáng tác thiên ca và tập nhạc.

Ngồi làm việc bên cạnh cửa sổ mà ngoài trời tuyết rơi mù mịt khiến tôi liên tưởng đến thân phận con người (cũng là thân phận tôi đó thôi). Tựa như tuyết rơi ngoài kia, tuyết đẹp đến mây nhưng đến ngày mai khi trời quang mây tạnh, lúc nhiệt độ lên cao trời ấm lại thì bao nhiêu tuyết cũng tan thành nước chảy vào lòng đất. Bao nhiêu theo đuổi đua đòi thì cũng cũng chẳng được gì. Bao nhiêu mơ ước cũng trôi đi không gì lưu lại. Chín năm trước tôi viết *Tuyết Rơi* cũng đang trong tâm trạng như thế này.

Hai Chiếc Lá Vàng (2021)

Mùa xuân 6 năm trước đây, một nhóm bạn 5 người cùng leo đá lội suối trong rừng Great Falls vùng chúng tôi ở, một chuyến đi *hiking* mỗi khi trời đẹp. Một buổi sáng mùa xuân nắng mát cây cỏ tốt tươi không khí trong lành, chúng tôi cứ đi như thế, mệt thì ngừng lại giải khát. Thiên nhiên đẹp không thể tả. Một người bạn trong nhóm, Nguyễn Tự Tín, vốn làm nghề *phó nhòm* bỗng lưu ý thấy trên lối mòn dọc theo con suối nhỏ có hai chiếc lá vàng treo lủng lẳng trên một nhánh cây. Làm nghề *phó nhòm* thì mắt có thể thấy được những chi tiết tế nhị mà chúng tôi – nhất là cá nhân tôi – thường thường là *đui* không nhìn thấy. *Nàng* vẫn thường *cầm rằm* tôi về việc này.

Hai chiếc lá vàng giữa mùa xuân? Khoa học chắc chắn sẽ giải thích hiện tượng hai chiếc lá xanh đổi ra màu vàng giữa mùa xuân một cách rất...khoa học. Đối với tôi, tôi cảm ơn khoa học rất nhiều điều nhưng đôi khi khoa học cũng làm tôi...mất hứng khá nhiều việc. Tôi có mấy ông bạn, việc con hư con vượn gì cũng mang khoa học ra giải thích. Theo những *khoa học gia* này thì không có cái gọi là *rỏ mẫn tích rỏ mẫn tiếc* gì hết. Tình yêu nam nữ tình yêu chồng vợ là do cái chất hóa học gì gì đó nó kéo hai người lại với nhau. Chắc hôm nào có dịp tôi sẽ hỏi lại cho kỹ rằng nếu hai người sau đó ghét nhau ly dị nhau thì sao? Không lẽ cái chất hóa học đó nó hết...*pin* nên hai người phải buông nhau ra? Chẳng những buông nhau ra mà còn thù hận, tranh giành nhà cửa tiền tài vật chất, tranh con giành cái....hết sức phiền mấy ông quan tòa mà tiền bạc thì mấy ông luật sư chém cho mà đứt cổ không thương tiếc. Cái chất hóa học này nó...đáng sợ thật.

Vậy thì với cái *óc phản khoa học* của tôi thì tôi nghĩ rằng hai chiếc này chắc hẳn là còn lưu luyến một mùa thu nào xưa cũ đã qua đi mất từ đời ông *bành tổ* nào, cho nên nó mới vàng vọt héo úa giữa trời xuân thật đẹp như thế này. Với cặp mắt *phó nhòm*, bạn tôi bắt gặp cái đẹp lẻ loi của hai chiếc lá vàng bèn chụp một tấm hình để giữ lại chút kỷ niệm chuyến *hiking* đầu xuân 2015.

Cách đây mấy hôm nhân cơ hội nhắc lại chuyến lội rừng 6 năm trước, Nguyễn Tự Tín gởi ra bức hình hai chiếc lá vàng chụp được năm đó. Kỷ niệm cũ quay về qua hai chiếc lá vàng, tôi ngẫu hứng viết ca khúc *Hai Chiếc Lá Vàng* để dành tặng riêng cho Tín bạn tôi.

Ngày Xưa Một Chuyện Tình (2021)

Ngày xưa Lưu Nguyễn lạc chốn Thiên Thai, khi trở về trần gian nhớ hoài những nàng tiên nữ, nhớ suối Ngọc Tuyền, nhớ bờ Đào Nguyên. Khi tìm đường trở lại chốn cũ thì đường lên Thiên Thai không tìm thấy nữa. Có khi nào Lưu Nguyễn thử nghĩ lại xem cõi Thiên Thai là cõi có thật hay chỉ là một cõi mơ?

Sau những biến dâu dập vùi, thân xác tả tơi, tinh thần bầm vập, trí nhớ mỗi mòn, nhiều khi làm tôi nghi ngờ về những kỷ niệm những giây phút đẹp nhất trước đây có lần đã đến hoặc có khi cảm thấy được. Những kỷ niệm này có thật hay không hay chỉ là giấc mơ chỉ vì chúng hiếm hoi quá? Có lẽ tôi sẽ xem những giây phút tuyệt vời đó chỉ là giấc mơ để còn chút gì tưởng về và còn lại chút gì để làm đẹp cho khoảng đời còn lại.

Với những ý nghĩ vu vơ như trên, tôi khởi viết và mở đầu bài *Ngày Xưa Một Chuyện Tình* với lời mượn từ mấy câu thơ đang dở của một người bạn cũ từ 40 năm trước ở Mỹ, anh Trần Đình Hoành: “*một ngày đã qua...*”

Dấu Em Chẳng Đợi Chờ Anh (2021)

Ngẫu hứng vì vài note nhạc vài giai điệu cứ lờn vờn trong đầu nếu không viết xuống thì sẽ quên biến, tôi bắt đầu *viết nháp* thử vài note rồi vài câu nhạc. Đạo thử tới lui mấy lần nghe *được được* một tí tôi bèn phát triển thêm ra và cuối cùng thì một ca khúc mới ra đời: *Dấu Em Chẳng Đợi Chờ Anh*.

Lời bài hát sẽ giải thích lấy ý nghĩa không cần nói gì thêm. Muốn thêm thì chỉ có những trao đổi khá thú vị giữa Dan Lamaestra và tôi về cách thức đệm đàn như thế nào cho phù hợp với bài hát. Ý tôi muốn như thế nào, đại khái cái phong cách nhạc đệm sẽ ra sao. Dan là tay jazz piano nhà nghề, sau khi hiểu ý tôi liền xem qua cấu trúc bài hát và giòng *melody* nói chung của bài hát để hiểu rõ hơn, và đề nghị sẽ chơi thử *bản nháp* trước gởi tôi. Sau đó điều chỉnh sau. Cuối cùng thì Dan gởi tôi trước sau đến...4 bản nháp mỗi lần như vậy với sự đóng góp ý kiến thêm của tôi. Và dĩ nhiên bản nháp cuối cùng là bản nháp tôi ưng ý nhất.

Trang Nghiêm (2021)

Trước đây tôi chỉ biết vài nét sơ qua về nhà thơ Phạm Thiên Thư. Đại khái nhà thơ từng xuất gia, sau lại hoàn tục, tiếp tục làm thơ. Đã có nhiều bài thơ đã được Phạm Duy phổ nhạc từ *Ngày Xưa Hoàng Thị*, *Em Đi Lễ Chùa Này* cho

tới 10 bài *Đạo Ca* v.v... Và gần đây nhất là bài thơ *Vết Chim Bay* đã được Cung Tiến phổ nhạc. Một chi tiết khác tôi cũng biết qua là tài thi hóa kinh Phật hoặc triết lý đạo Phật nói chung khi nghe những bài đã được phổ nhạc. Ngoài ra tôi không biết gì nhiều hơn.

Mấy hôm nay tình cờ đọc được thêm ít bài thơ mà xưa nay chưa có dịp biết qua, tôi cảm thấy hứng thú muốn tìm hiểu thêm về tác giả. Khi hiểu thêm thì tôi lại sinh lòng cảm khái, đọc thêm một loạt từ những bài ngắn 4-14 câu cho đến bài 24-36 câu hoặc dài hơn nữa. Những bài dài quá như *Đoạn Trường Vô Thanh* thì sẽ dành một hôm khác. Và khi đọc đến *Trang Nghiêm*, tôi rất thích bốn câu này: *dáng em lau gầy, vươm từ khổ đế, mỉm cười thơ ngây, trang nghiêm cõi này*, bèn mang ra phổ nhạc.

Như đã trình bày ở phần trên khi tôi phổ nhạc hai bài thơ tự do của Đinh Trường Chinh, rằng tôi ít khi phổ thơ vì không muốn bị gò bó trong khuôn khổ thơ VN những bài thơ tứ ngôn, ngũ ngôn, lục bát, thất ngôn bát cú v.v... Xin nói cho rõ nếu không thì rất dễ sinh ra hiểu lầm: thơ VN thì rất nhiều nhạc sĩ đi trước tôi đã phổ nhạc hết sức tuyệt vời, miễn bàn cãi. Chỉ có một điều là tính tôi *lập dị* là nếu có thể được thì không muốn theo *đường xưa lối cũ* của người đi trước mặc dù vẫn xem đó là những khuôn mẫu đã thành công, rất thành công nữa là đằng khác. Tôi muốn một cái gì đó, *ít nhiều khác biệt*. *Ít nhiều khác biệt* đó có thể là thơ tự do khi tôi phổ hai bài thơ của Đinh Trường Chinh như đã trình bày bên trên, rất thích thú vì thơ đã không theo khuôn khổ nào thì nhạc cũng phóng tay mà viết. Hôm nay tôi thử phổ nhạc một bài thơ tứ ngôn. Phải nói *Trang Nghiêm* là một bài thơ rất ngắn – chỉ 14 câu mỗi câu 4 chữ – nhưng tôi đã dụng tâm khá nhiều khi phổ nhạc. Khi nói *dụng tâm khá nhiều* vì tôi tự xét thấy mình không đủ khả năng như một nhạc sĩ nổi tiếng kia đã từng đồng dục tuyên bố rằng anh ta chỉ cần 15 phút là phổ nhạc xong một bài thơ. Đúng là ngôn ngữ của một...thiên tài!

Uống Rượu (2021)

Đang còn trong lãnh đẵng những trang thơ Phạm Thiên Thư, tôi đọc đến bài *Uống Rượu*, cũng là một bài thơ rất ngắn. Những bài thơ ngắn như thế này của Phạm Thiên Thư thì rất nhiều trong tài liệu online tôi đọc được. Bài thơ Trang Nghiêm tôi soạn mấy tháng trước đây trước đây chỉ có 14 câu mỗi câu 4 chữ. Bài *Uống Rượu* còn ngắn hơn nữa, chỉ 12 câu mỗi câu 4 chữ.

Có thể tôi hơi chủ quan nhưng theo tôi, *Uống Rượu* có một chút lãnh mạn và một chút ngông nghênh, những đặc tính thường thấy nơi nghệ sĩ sáng tác tuy không hẳn nghệ sĩ sáng tác nào cũng mang những đặc tính giống nhau như thế. Nói chung, đây là những đặc tính có thể tìm thấy nơi nghệ sĩ trình diễn nữa. Thật vậy, ai đòi mang rượu vào rừng ngồi uống rượu ở ven suối khi đã hoàng hôn? Và theo như nội dung bài thơ, tôi tin rằng tác giả lang thang vào rừng một mình chứ *chả có mình* nào khác. Một chút lãnh mạn một chút ngông nghênh là ở chỗ đó.

Huyền Thoại (2021-22)

Đã từ lâu, có lẽ từ khi lúc mới gặp nàng, tôi vẫn nghĩ nàng vẫn có một nét đẹp cổ kính Bắc Kỳ xưa. Đẹp, không là nét đẹp của hoa hậu hay người mẫu chi, mà chỉ là một nét rất đặc biệt lạ. Tôi nghĩ chỉ có cá nhân tôi mới có ý nghĩ kỳ quái như vậy chứ mấy mươi năm lấy nhau đã bao giờ có ai có cùng nhận xét? Lúc đang *mê* ai lại không *tô vẽ* thêm cho người mình đang *mê*, đúng không? Tôi đang *mê*, biết đâu tôi lại chẳng *tô vẽ* thêm cho *nàng của tôi* một cách quá đáng?

Đâu khoảng 15-16 năm trước hoặc lâu hơn không chừng, chẳng nhớ nổi ai là người/là nhóm tổ chức gây quỹ (cũng không nhớ gây quỹ gì và quỹ cho ai) thì ban tổ chức mời Khánh Ly về vùng tôi hát, mà tôi là một trong những người đệm đàn trong đêm nhạc gây quỹ đó. Khánh Ly gặp nàng, chăm chú nhìn và phán *một câu xanh dờn: cô có nét rất lạ*.

Rồi hôm cuối năm vừa rồi, tháng 11 hoặc 12, 2021 thì phải, nhân một buổi họp mặt văn nghệ, vợ chồng tôi được sắp xếp ngồi cùng dãy bàn với một nhóm bạn đến từ Houston. Số là trước đây khi còn đang thực hiện CD Buồn C Major, tôi có bay về Houston để thu âm với Nguyễn Thảo. Lần đó ở nhà Thảo, Thảo giới thiệu tôi với Ngu Yên và Lê Vũ. Ngu Yên chuyên về thơ (cũng đàn hát nữa vì đa tài mà) và Lê Vũ chuyên về nhạc. Nàng của tôi thì chưa bao giờ có cơ hội gặp những người bạn Houston này mãi cho đến đêm họp mặt văn nghệ vừa kể trên.

Đêm đó vợ chồng tôi ngồi đối diện với vợ chồng Ngu Yên. Suốt đêm, vợ chồng Ngu Yên kín đáo quan sát nàng của tôi nhiều lần, và cuối cùng lúc sắp ra về mới ghé tai tôi nói nhỏ rằng *nàng có một nét đẹp rất lạ lùng, phải nói là rất lạ rất cổ điển*. Không rõ vì đâu cả ông lẫn bà Ngu Yên lại có những nhận xét như vậy nhưng tôi cũng không hỏi – bởi ai mà hỏi kỳ *cục dzậy* bao giờ? Chẳng lẽ *mèo lại muốn khen mèo dài đuôi*? Theo Duyên Anh từ mấy mươi năm trước thì phải nói là tôi “*sướng rên mé điều hui*”. Chả hiểu *mé điều hui* là *mé* nào nhưng đoán mò là rằng nó tương đương với cái *sướng tê sướng tái* theo cách nói của tôi.

Ý nghĩ viết một ca khúc về nét lạ này của nàng thật ra chỉ chớm nở vài hôm sau buổi họp mặt với nhóm bạn Houston. Khi ý nhạc đã uơm thì giọng melody bắt đầu thành hình với những hình ảnh khá rõ nét như Hồ Gươm, Hà Nội, Cổ Loa, áo the, yếm đào v... cho tới những ấn tượng mơ hồ như cổ kính, thế kỷ, quá khứ... từ thế kỷ 18-19 có thể cho đến hơn giữa 20 chẳng khi nét xưa chưa hề phai ủa? Và tôi viết *Huyền Thoại*.

Anh Đợi Em Gần Hai Mươi Năm (2022)

Tưởng rằng tôi đã có thể *đóng sổ* khi viết xong *Huyền Thoại* để thực hiện cho xong tập nhạc, nhưng thực tế cho thấy: đóng sao được mà đóng khi tập nhạc này là một tập nhạc chưa *xuất bản* chính thức dù chỉ là *xuất bản online*? Mà xuất bản chỉ có nghĩa đơn giản là *email* ra cho một số bạn bè chứ có gì rầm rộ đâu? Hơn nữa có

in ấn gì đâu mà cứ lo sợ số trang nhiều ít? Thế là lại có thêm một sáng tác mới: *Anh Đợi Em Gần Hai Mươi Năm*.

Số là tôi có hẹn với Thương Linh để thu vài ca khúc. Không ngờ lúc gặp gỡ sau *gần hai mươi năm*, lại có một số việc ngoài dự tính xảy ra khiến dự án không thành. Lại khăn gói chia tay như lần chia tay sau khi thực hiện xong CD *Buồn C Major 20* năm trước. Nói là “*gần 20*” năm là vì sau khi CD *Buồn C Major* ra đời Thương Linh còn bay về vùng tôi vài lần nữa để hát giới thiệu nhạc tôi, lần đó chia tay đến nay thì cũng *gần 20 năm*. Vấn đề là đối với Thương Linh thì thêm 20 năm nữa cũng chả sao nhưng với tôi thì có...sao lắm lắm. Bởi vì lá số tử vi tôi đâu có chỗ nào nói là tôi...thọ dzữ dzậy?

Tôi đã có ý định sẽ nhờ Dan LaMaestra chơi piano bài này cho đúng điệu nhưng dạo này không biết sao anh ta bận quá sức hoặc... lười quá cỡ nên vẫn chưa trả lời thư tôi đã mấy tháng qua về một ca khúc khác. Hơi *bất bình thường* rồi đây. Trong khi chờ đợi Dan thôi tôi cứ ôm cây guitar phẳng phẳng chả soạn thảo gì cả mà cứ đàn hát và thu âm bài này, vì lỡ khi không có bản piano thì đã có bản guitar thu tạm này cất vào thư viện âm nhạc cá nhân, không thì không bao giờ có. Và, phẳng phẳng chả có gì khó lắm vì có soạn nhạc đệm gì đâu, chỉ khi hát thu mới biết *đời tàn trong ngõ hẹp* tới nơi. Buồng phổi yếu dần, nội lực tiêu tan gần hết, hát không còn ra hơi nữa. Thôi thì cố mà lết vậy.

Buồn Mưa Tháng Năm (2022)

Lại thêm một ca khúc mới. Có lẽ cứ để cảm hứng dẫn đường như từ bao nhiêu năm qua: vẫn tiếp tục sáng tác. Bao giờ *đóng sổ* tập nhạc thì đóng, chả có gì quan trọng để mà tính toán, Cũng giống như bài *Huyền Thoại* và *Anh Đợi Em Gần Hai Mươi Năm*, tôi nhất định không đợi Dan LaMaestra chơi piano nữa. Cứ phẳng phẳng cây guitar là xong. Cây guitar lâu năm đã bắt đầu có những dấu hiệu sắp về hưu đến nơi. Bắt đầu khọt khẹt sổ mũi cảm mạo thương hàn, tuy nhiên, phẳng phẳng vẫn còn ra âm thanh thì thôi cũng đỡ khổ.

Trở lại với *Buồn Mưa Tháng Năm*. Mấy hôm mưa nhiều quá, trời bỗng âm u rồi mưa lâm râm mưa lác đác, rồi mưa to mưa nhỏ đủ loại đủ kiểu. Mưa hai ba hôm liên tục làm ẩm mốc cả trời cả đất và làm mốc ẩm luôn cả tâm hồn tôi. Động lòng nghĩ đến một hạnh phúc vốn đã không có chi nhiều, lại còn trôi theo mưa ướt gần hết, chả còn lại bao nhiêu. Từng hạt mưa rơi trên mái nhà trên cây trên cỏ sẽ trở thành từng note nhạc của *Buồn Mưa Tháng Năm*.

Đi Thật Xa (2022)

Nói đến thơ tự do thì anh em chúng tôi bốn mạng gồm có anh Nguyễn Mai, Nguyễn Ngọc Châu, Đình Trường Chinh và tôi vẫn cùng chia sẻ một nhận định rằng không phải bài thơ tự do nào (hoặc thơ, nói chung) cũng phổ nhạc được. Trường hợp bài thơ dài quá lại phải cắt xén rồi thêm bớt chữ để *đi theo nhạc* đã từng bị phê bình nặng nề đủ điều v.v...Hoặc, có những bài thơ chỉ nên *đọc* chứ không nên phổ nhạc hoặc ngâm (ví dụ ngâm thơ Tao Đàn trước 75). Dĩ nhiên đây chỉ là ý kiến nhận định riêng của anh em chúng tôi.

Theo nhận định này thì phổ thơ tự do nếu không khéo sẽ phá tan tành cái bầu khí cái hồn thơ mà bài thơ chuyên chở. Vì sao? Vì khi phổ nhạc thì sẽ không tránh khỏi việc nhạc sẽ phải đi theo các dấu sắc huyền hồi ngã nhiều khi thành ra vô cùng gượng ép chả ra làm sao. Đó là chưa nói gì đến việc phải sắp xếp câu cú ra sao. Ví dụ cụ thể nhất là bài thơ *Hồ Trường* đã phổ nhạc. Tôi quen tác giả phổ nhạc nhưng không tiện lên tiếng, chỉ tiếc bài thơ. Tiếc quá. Tôi nghĩ *Hồ Trường* chỉ nên *đọc*, như Phạm Duy có lần *đọc* bài thơ *Tây Tiến* như kể lại dưới đây.

38-39 năm xưa khi Phạm Duy về vùng DC này nhân buổi ra mắt tập nhạc (không nhớ tập nhạc nào), ông đã *diễn đọc* bài *Tây Tiến* của Quang Dũng. Khác với ngâm thơ, “*Đọc*” có nghĩa là ông diễn đạt bài thơ qua *giọng đọc* khi trầm khi bổng, lúc nhẹ nhàng như hơi thở khi âm âm phần nộ theo lời thơ. Hội trường im phẳng phắc lắng nghe, giọng đọc thơ nhập vào hồn bài thơ rồi ngâm vào từng mạch máu từng sợi thịt của

người nghe. Vùng DC này có một nhân vật cũng có giọng đọc thơ *hấp dẫn* không kém Phạm Duy, lâu ngày không liên lạc nên tôi không tiện nêu tên ra đây. Đó là kinh nghiệm *nghe đọc thơ* của tôi.

Còn nói về thơ sáu tám, thơ tứ ngôn ngũ ngôn và thơ thất ngôn chẳng hạn, vì thơ vốn đã có vần có điệu, phổ nhạc cứ theo vần điệu đó thì thành công không khó (nhưng rất dễ sinh ra nhàm chán). Thơ tự do vốn không vần không điệu mà đem ra phổ nhạc thì đúng là một cuộc thi đấu vật năm ăn năm thua. Cuối cùng thì chỉ do người nghe phê bình nhận định mà thôi.

Nói dông dài cũng phải trở lại đề tài chính là bài thơ tự do *Đi Thật Xa* chứ. Tuần vừa rồi Đinh Trường Chinh chuyển đến anh em chúng tôi bài bình luận về bài thơ *Đi Thật Xa* đăng trên tờ Người Việt. Trước đây tôi đã từng phổ nhạc hai bài thơ của Chinh vì ưa cái nét lạ lẫm độc đáo riêng Đinh Trường Chinh. *Đi Thật Xa* còn lạ còn độc đáo hơn nữa. Bài thơ chỉ có một câu duy nhất “*hôm nay anh sẽ đưa em đi thật xa*”. Câu này cứ lập đi lập lại chục lần, mỗi lần xuống hàng tám chữ sẽ xé bỏ đi một chữ. Cuối cùng chỉ còn một chữ duy nhất “*xa*”.

Hôm nay anh sẽ đưa em đi thật xa
Hôm nay anh sẽ đưa em đi thật
Hôm nay anh sẽ đưa em đi

...
Đi thật
Thật
Xa.

Phương pháp *xé chữ* đặc biệt này khiến tôi *động lòng trần tục* cũng muốn *xé note* thử xem sao. *Xé note* đây có nghĩa không thể viết theo phương pháp cổ điển là cứ đúng nhịp là...*dzô* vì mỗi một câu thơ bị xé đi một chữ, có nghĩa mỗi câu nhạc cũng phải xé mất đi một note để rồi sẽ rơi vào nhịp lỡ. Không sao, lỡ thì lỡ chứ. Vì nếu không *xé note* được thì không sao diễn tả được cái độc đáo của bài thơ. Mời các bạn nghe qua cho biết.

Nương Nhau Mà Thương (2022)

Nhớ bữa mấy năm trước, Phạm Duy phổ nhạc bài thơ Tình Cầm của Hoàng Cầm có hai câu mở đầu như sau:

Nếu anh còn trẻ như năm cũ
Quyết đón em về sống với anh.

❖ (Tình Cầm. Phạm Duy phổ nhạc)

Lúc nghe bài này tuy thấy *quá hay* nhưng phải bữa mấy năm sau khi đã tới lúc *nếu anh còn trẻ* thì mới thấy *quá phê*. Một hôm tâm tư tôi trĩu nặng với ý nghĩ gần gần như Hoàng Cầm tuy lúc đó tôi không nghĩ đến bài thơ Tình Cầm mà chỉ nghĩ tới cái *không còn trẻ* của riêng tôi. Nếu Hoàng Cầm quyết sẽ *đón em về* thì tôi vẫn hằng mơ một ngày *nương nhau mà thương nhau* trong khoảng đời còn lại.

Đi Lại Từ Đầu (2022)

Phải nói người xưa phán những câu không có chỗ nào sai, ví dụ: trẻ hướng về tương lai già trông về quá khứ. Có thể những người tự nhận mình trên thông thiên văn dưới thông địa lý sẽ không đồng ý với nhận xét của người xưa, nhưng tôi vốn chả thiên văn địa lý gì nên thấy câu trên đúng ời là đúng.

Quá khứ tôi thì đã xong còn nói gì nữa. Tương lai tôi: hết đường đi mà thời gian cũng không còn mấy để mà đi, đó là chưa nói đến cách đi như thế nào. Những con đường tôi từng cựa cựa muốn đi mà không bao giờ đi được vì những...*tectonic shift* chặn đường chặn lối không cách nào vượt qua. Mua vé xe lửa tốc hành cũng đi không lọt. *Tectonic shift* tạm hiểu là các lục địa trên địa cầu từ hằng tỉ năm qua không bao giờ nằm yên một chỗ. Chúng cứ nhích tới nhích lui mỗi ngày mỗi giờ mỗi khắc, khi đụng nhau thì đùn lên thành núi hoặc chui tọt vào nhau thành núi lửa v.v...làm sao đi? Đã hết đường đi mà lại còn thêm một khúc nôi nữa là khoảng đường còn lại cũng gần *tới bến* rồi. Vậy tương lai coi như xong coi như đã hết, chỉ còn chờ ngày đi...*xa* mà lần đi này chính *tectonic shift* cũng phải né ra.

Điều đó giải thích lý do vì sao già cứ nghĩ về quá khứ. Đẹp quá lúc tuổi vừa lớn. Đẹp quá khi mới biết yêu lần đầu. Lòng không vướng bận, không hận thù, không hối tiếc. Thôi thì cứ bám vào quá khứ cho... đỡ đau và cái quá khứ đó nó giúp mình cố bước thêm những bước cuối cùng này. Nếu được đi lại từ đầu, chắc chắn chả dám đi nhanh để cố kéo dài thêm cái đẹp của thời vừa mới lớn vừa mới tập tễnh chuyện yêu đương.

Audio Recordings.

Available at <https://tinyurl.com/y5v23yea> or [Ca Khúc Ngô Minh Trí - MP3 recordings](#).

- ❖ Vương Vắn (1982). Vocal: Kim Tước. Cello: Tân Anh; Violin: Hoàng Anh Tú; Piano, bass, drum set: Sibelius.
- ❖ Đêm Tango (1997). Vocal: Thương Linh. Guitar: Thanh Huy; Violin: Hoàng Anh Tú, Cello: Tân Anh; Drum set, bass: Sibelius
- ❖ Hạnh Phúc (1998). Vocal: Thương Linh. Cello: Tân Anh, Piano: Sibelius.
- ❖ Buồn C Major (1998). Vocal: NMT; Piano: Greg Adams.
- ❖ Cõi Ta (1998). Vocal: NMT; Piano: Nguyễn Ngọc Châu.
- ❖ Tiếng Ca Dân Hiền (1998). Vocal: Kim Phụng; Accompaniment: Sibelius.
- ❖ Buồn Cung Sol (2001). Vocal: NMT; Piano: Greg Adams.
- ❖ Mùa Xuân Rộn Và Tóc Dài (2002). Vocal: Thương Linh; Saxo: Quang Trung; Piano, Percussions & Bass: Sibelius.
- ❖ Phở Lạ (2002). Vocal: Triệu Vinh; Guitar: Thanh Huy; Saxo: Quang Trung; Bass & Percussions: Sibelius.
- ❖ Một Cõi Lung Chùng (2003). Vocal: Nguyễn Thảo; Guitar Thanh Huy; Flute, Bass, Drum Set & Tambourine: Sibelius.
- ❖ Rồi Cũng Sang Mùa Hè (2004). Vocal: Thương Linh; Guitar Thanh Huy; Flute, Bass, Drum Set & Tambourine: Sibelius.
- ❖ Đau Nặng (2004). Vocal: Nguyễn Thảo; Saxo: Quang Trung; Piano, Drum Set & Bass: Sibelius.
- ❖ MỘT CHÚT JAZZ & O GIỌNG HÁT EM (2005). Vocal: Thương Linh; Nhạc đệm: Saxo: Quang Trung; Piano, Drum Set & Bass: Sibelius.
- ❖ Rủ Em Lên Núi (2007). Vocal: NMT. Piano: Greg Adams.
- ❖ Một Thời Đã Qua (2007). Vocal: NMT. Piano: Greg Adams.
- ❖ Trương Quỳnh Như (2009). Vocal: Kim Vui; Accompaniment: Sibelius.
- ❖ Có Những Niềm Vui (2009). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Mối Mong (2009). Vocal: NMT; Piano: Greg Adams.
- ❖ Buồn C Minor (2010). Vocal: NMT; Piano: Greg Adams.
- ❖ Đêm Huyền Cầm (2011). Vocal: Kim Vui; Accompaniment: Sibelius. Piano arrangement: Greg Adams.
- ❖ Tượng Tượng (2011). Vocal: NMT; Piano: Greg Adams.
- ❖ Tuyết Rơi (2012). Vocal: NMT; Piano: Nguyễn Ngọc Châu.
- ❖ Không Có Em (2013). Vocal: NMT; Piano: Greg Adams.
- ❖ Ngồi Starbucks Nghĩ Về Em (2013). Vocal: NMT; Piano: Dan Lamaestra.
- ❖ TỰA & O VAI ANH (2014). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Nghịch Âm Buồn (2015). Vocal: NMT; Piano: Dan Lamaestra.
- ❖ Ta Gối Lại Ta (2015). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Xưa Anh Đến Thăm Em (2015). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Nhớ Hồ Cầm (2016). Vocal: NMT; Cello: Ngô Nguyễn Trung Kiên; Piano: Sibelius.
- ❖ Quên Lãng (2016). Vocal & guitar: NMT; Cello: Ngô Nguyễn Trung Kiên; Violin: Margot Mezvinsky.
- ❖ Buổi Sáng 11 (2017). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Nhật Thực(August 21, 2017). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Rồi Lúc Già Nua (2017). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Ở Một Nơi Nào Một Lúc Nào (2018). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Một Buổi Sáng Ở Vườn Sau (2019). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Chỉ Là Mơ Ước Thôi (2019). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Lỡ Thời Gian Đứng Im (2020). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Khoảng Đờm Còn Lại (2020). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Đêm Tango 2 (2020). Vocal: NMT. Nhạc đệm Sibelius.
- ❖ Đêm Tango 3 (2020). Vocal: NMT. Nhạc đệm Sibelius.
- ❖ Sài Gòn Những Ngày Tháng Cũ (2020). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Một Mình (2020). Vocal: NMT; Piano: Nguyễn Ngọc Châu.
- ❖ Buổi Sáng Sau Ngày Hôm Qua (2020). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Vẫn Mong Thu Về Suốt Năm (2020). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Tango Điên (2020). Vocal: NMT. Sibelius.
- ❖ Nếu Anh Chỉ Có Một Điều Này (2020). Vocal: NMT. Piano: Dan Lamaestra.
- ❖ Phía Bên Ngoài Khung Cửa Sổ (2021). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Hai Chiếc Lá Vàng (2021). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Ngày Xưa Một Chuyện Tình (2021). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Dẫn Em Chẳng Đợi Chờ Anh (2021). Piano: Dan Lamaestra. Vocal: NMT.
- ❖ Trang Nghiêm (2021). Vocal & Guitar: NMT.
- ❖ Uống Rượu (2021). Vocal: NMT; Accompaniment: Nguyễn Ngọc Châu.
- ❖ Huyền Thoại (2021-22). Vocal: NMT; Accompaniment: Nguyễn Ngọc Châu.
- ❖ Anh Đợi Em Gần Hai Mươi Năm (2022). Vocal & guitar: NMT
- ❖ Buồn Mưa Tháng Năm (2022). Vocal & guitar: NMT.
- ❖ Đi Thật Xa (2022). Guitar & Vocal: Ngô Minh Trí.
- ❖ Nương Nhau Mà Thương(đầu hè 2022). Vocal: NMT; Accompaniment: Nguyễn Ngọc Châu
- ❖ Đi Lại Từ Đầu (2022). Vocal & Guitar: NMT.

Ngô Minh Trí

Song Book

anh đợi em gần hai mươi năm.....	41
buổi sáng mười một.....	43
buổi sáng sau ngày hôm qua - with guitar.....	45
buồn c major.....	48
buồn c minor.....	50
buồn cung sol.....	52
buồn mưa tháng năm.....	54
chỉ là ước mơ thôi.....	56
có hạt bụi đường len lên mi.....	58
co những niềm vui.....	60
cõi ta.....	62
dẫu em chẳng đợi chờ anh.....	64
đau nặng.....	66
đêm huyền cảm.....	69
đêm tango 1.....	80
đêm tango 2.....	82
đêm tango 3.....	84
đi lại từ đầu.....	86
đi thật xa.....	89
hai chiếc lá vàng.....	90
hạnh phúc ensemble in D.....	92
hạnh phúc.....	103
huyền thoại.....	105
khoảng đời còn lại.....	107
không có em.....	109
lỡ thời gian đứng im.....	111
lời kỹ nữ.....	113
lời ru quê hương.....	115
một khúc.....	118
mỗi mong.....	121
một buổi sáng ở vườn sau.....	123
một chút jazz vào giọng hát em.....	125
một cõi lưng chừng.....	128
một mình.....	131

một thời đã qua.....	133
mùa xuân, rượu và tóc dài.....	135
này em có nhớ.....	138
nếu anh chỉ có một điều này.....	140
ngày xưa một chuyện tình.....	142
ngịch âm buồn.....	145
ngồi starbucks nghĩ về em.....	147
nhật thực.....	149
nhớ hồ cầm - ensemble.....	151
nhớ hồ cầm.....	162
nương nhau mà thương.....	164
ở một nơi nào một lúc nào.....	166
phía bên ngoài khung cửa sổ.....	168
phố lạ.....	170
quên lãng.....	173
rồi cũng sang mùa hè.....	176
rủ em lên núi.....	178
sài gòn những ngày tháng cũ.....	180
ta gói lại ta.....	183
tango điên.....	187
tháng mười thương tiếc - with guitar.....	190
tháng mười thương tiếc.....	193
tiếng ca dâng hiến.....	195
trang nghiêm - with guitar.....	197
trang nghiêm.....	200
trương quỳnh như.....	201
tựa vào vai anh.....	203
tưởng tượng.....	208
tuyết rơi.....	211
uống rượu.....	213
vẫn mong thu về suốt năm.....	214
vương vắn.....	216
xưa anh đến thăm em.....	218

